

VÝROČNÁ SPRÁVA **O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ**

20

VEREJNÁ KNIŽNICA JÁNA BOCATIA V KOŠICIACH

23

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ KULTÚRNEHO ZARIADENIA V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI KOŠICKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ZA ROK 2023

Identifikačná karta

Všeobecné informácie	
Názov:	Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach
Sídlo - adresa:	Hlavná 48, 042 61 Košice
Právna forma:	Príspevková organizácia KSK
Štatutár:	Ing. Soňa Jakešová
Telefón:	055/6223291
Fax:	-
E-mail:	vkjb@vkjb.sk
Web stránka:	www.vkjb.sk
Celkový počet zamestnancov k 31.12.	44
fyzický stav	42
prepočítaný stav	41,2
z toho:	
odborní zamestnanci	34,2
ostatní zamestnanci	7
Počet spravovaných objektov	1

OBSAH

1	Všeobecná charakteristika organizácie	4
2	Komplexné zhrnutie predchádzajúceho roka	4
	Najvýznamnejšie úspechy a problémové oblasti	4
	Základné ukazovatele odbornej činnosti a hospodárenia	5
	Plnenie Konceptie rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020-2025 (2030)	6
3	Vyhodnotenie plnenia úloh na úseku odbornej činnosti	7
	Plnenie štandardov	8
	Vyhodnotenie plnenia úloh na jednotlivých úsekoch odbornej činnosti	
	Hlavná činnosť: Knižničné fondy	9
	Služby: Používatelia – čitatelia	12
	Výpožičky, informačná činnosť	15
	Vzdelávacie a kultúrne podujatia	18
	Regionálna činnosť: Bibliografická činnosť	22
	Regionálne a hudobné oddelenie	22
	Metodická činnosť	24
	Cezhraničná a medzinárodná spolupráca	24
	Publikačná činnosť	25
4	Vyhodnotenie ekonomicko-hospodárskej činnosti	27
	Rozpočtové hospodárenie	27
	Správa majetku	29
	Projektová úspešnosť	31
5	Personálna oblasť a rozvoj ľudských zdrojov	32
6	Marketing a propagácia	33
7	Priority rozvoja organizácie na nasledujúci rok	34

Všeobecná charakteristika organizácie

Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach si v roku 2024 pripomína 100. výročie založenia, no jej počiatky siahajú do 17. storočia, do obdobia vzniku Košickej univerzity. Je prvou a najstaršou verejnou knižnicou v Košiciach. Meno nesie po významnom humanistickom básnikovi, diplomatovi, pedagógovi, richtárovi Košíc z prelomu 16. a 17. storočia Jánovi Bocatovi.

V ostatnej dekáde zaznamenala pozoruhodný nárast čitateľov, mimoriadnu projektovú úspešnosť, výnimočné úspechy pri získavaní mimorozpočtových prostriedkov. Počet registrovaných čitateľov sa blíži k 12 tisícom, v roku 2023 podala 25 projektov, z ktorých podporu získalo až 24. Ročne pripraví okolo 700 podujatí, dominujú kultúrne a vzdelávacie. V priemere ročne prichádza do knižnice viac ako 230 tisíc návštevníkov, ktorí využívajú jej služby, alebo reagujú na pestrú ponuku podujatí. Knižnica má vo fonde viac ako 210 tisíc dokumentov.

Okrem pobočiek v najväčších mestských častiach Košíc má špecializované hudobné a regionálne oddelenie s vzácnym fondom zameraným na históriu a dejiny Košíc, Košickej župy, ale aj s celoslovenským významom.

Knižnica od roku 2017 vydáva oceňovaný e-magazín Knihy na dosah, ktorý patrí medzi najčítanejšie magazíny o literatúre na Slovensku.

Knižnica má 10 pracovísk – centrálnu knižnicu na Hviezdoslavovej 5 v Košiciach, 6 pobočiek (Barca, Šaca, Nad jazerom, Furča, KVP, Terasa), špecializované pracoviská na Hlavnej 48 regionálne a hudobné oddelenie a Prezidentskú knižnicu.

Popri knižnično-informačných službách pravidelne pripravuje výstavy, vzdelávacie a kultúrne podujatia. Zameriava sa na tematické podujatia pre deti a mládež a neformálne vzdelávanie dospelých. Úspešne spolupracuje s miestnymi aktérmi v oblasti kultúry a rozvíja aj cezhraničnú spoluprácu.

Knižnica od roku 2002, po reforme verejnej správy, patrí do zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja. VKJB má vlastnú právnu subjektivitu.

Komplexné zhrnutie predchádzajúceho roka

Rok 2023 bol pre knižnicu Jána Bocatia mimoriadne úspešný. Najmä vďaka projektom získala financie na modernizáciu viacerých pracovísk, k čomu prispeli aj zdroje od zriaďovateľa. Podala 24 projektov, zo získaných mimorozpočtových prostriedkov, predstavujúcich okolo 260 tisíc eur, vlni zrealizovala: komplexnú rekonštrukciu 10 toaliet v centrálnej knižnici a svojom sídle na Hlavnej 48 v Košiciach, celkovú modernizáciu regionálneho oddelenia zahŕňajúcu nové vybavenie a stavebné práce v 3 miestnostiach, spustenie služby knihoboxu na nepretržitý bezkontaktný výber kníh, zmodernizovala priestory pobočiek na Furči, Nad jazerom, Terasa, KVP.

Pre neočakávané problémy so statikou budovy knižnica presťahovala svoju pobočku Nad jazerom do bezbariérových priestorov v sídle úradu mestskej časti, čo sa muselo udiť bezodkladne počas niekoľkých dní cez letné prázdniny, lebo hrozilo poškodenie fondu a techniky. V pobočke KVP vznikla vďaka participatívnej rozpočtu mestskej časti Knižnica vecí, čím došlo k rozšíreniu služieb a ponuky výpožičiek aj o užitočné vybavenie a nástroje. Mimoriadna mediálna úspešnosť pri promovaní aktivít knižnice je dôkazom, že sa tieto aktivity tešili pozornosti a priazni verejnosti a médií. Okrem miestnych a regionálnych médií správy a záznamy o činnosti VKJB prinášali aj médiá s celoslovenským dosahom.

Najvýznamnejšie úspechy a problémové oblasti

Úspechy:

- Mimoriadna projektová úspešnosť, z 25 podaných až 24 podporených projektov.
- Ďalší nárast počtu registrovaných čitateľov na takmer 10 600.
- Kompletná modernizácia regionálneho oddelenia, stavebné práce a vybavenie.
- Rekonštrukcia 10 toaliet v centrálnej knižnici a sídle na Hlavnej 48.
- Modernizácia pobočiek Terasa, KVP, Furča, Nad jazerom.
- Presťahovanie pobočky Nad jazerom do bezbariérového priestoru.
- Spustenie novej služby Knižnica vecí v pobočke KVP.
- Spustenie služby Knihobox, bezkontaktné výpožičky 7 dní v týždni, 24 hodín denne.
- Činnosť nového detského čitateľského klubu v pobočke KVP, nácvik čítania s porozumením s odborným lektorským vedením.
- Repasovanie pavlačových okien na 2 podlažiach na Hlavnej 48 s osadením termoizolačného 2-skla.

- Realizácia podujatí s mediálnymi výstupmi v celoslovenských médiách * cyklus 4 multižánrových podujatí Vianoce so susedmi o zvykoch národnostných menšín Vietnamci, Španieli, Ukrajinci, Židia, * Knižnica vecí, * Piknik v parku, * Bud' smart – vzdelávací IT cyklus pre seniorov, * mimoriadne vianočné vydanie literárneho e-magazínu VKJB Kniha na dosah, * vzdelávací cyklus pre knihovníkov UpGradniSa.

Slabé stránky/prekážky:

- Komplikovaná a nevyspytateľná finančná situácia súvisiaca s nárastom cien energií a nájomného zvýšeného o 10% (miera inflácie).

- Modernizácia pobočiek si vyžiadala ich dočasné zatvorenie, štatistika bez tohto hendikepu mohla byť ešte priaznivejšia.
- Nemožnosť využívať všetky priestory v sídle organizácie na Hlavnej 48, (knížnica je správcom objektu) na zamýšľané rozvojové aktivity a projekty. Z rozhodnutia zriaďovateľa sú bezbariérové priestory na prízemí dané k užívaniu iným organizáciám, ktoré vykonávajú aj komerčný predaj predmetov a prevádzkujú e-shop, no neplatia nájomné, čo výrazne znižuje príjem organizácie z vlastnej činnosti.

Základné ukazovatele odbornej činnosti a hospodárenia

Kvalita verejných služieb, orientácia na návštevníka	2022	2023	Poznámky
Ciel': zvyšovať kvalitu služieb			
Základné knižničné ukazovatele			
počet aktívnych používateľov knižnice spolu	10 583	10 590	
počet výpožičiek spolu	325 578	324 116	vrátane e-knihy KUBO
z toho absenčných	285 636	280 706	
z toho prezenčných	39 942	41 710	
knižničný fond - stav/počet	203 880	205 881	
počet návštevníkov knižnice spolu	255 053	213 554	
počet návštevníkov na podujatiach knižnice spolu	128 126	71 146	
v tom platená návštevnosť	10 583	10 590	
neplatená návštevnosť	255 053	213 554	
počet podujatí organizovaných knižnicou spolu (celkový počet aktivít)	612	654	
Finančná oblasť	2022	2023	
Ciel': znižovať náklady a zvyšovať mieru samofinancovania			
Náklady spolu			
náklady na činnosť knižnice spolu	1 127 624	1 221 571	
celkové náklady na nákup kníh	67 086	83 946	
mzdové náklady celkom (vrátane odvodov)	768 560	797 566	
prevádzkové náklady	213 717	234 684	
kapitálové náklady	0	248 321	
Bežné výdavky			
výdavky na prevádzku	990 647	1 077 564	
výdavky na činnosť	78 643	78 210	
Príjmy spolu	1 129 033	1 403 678	

Transfer od zriaďovateľa			
na bežné výdavky	979 041	1 037 084	
na kapitálové výdavky	0	245 100	
spolu	979 041	1 282 184	
Ďalšie príjmy			
z prenájmu	9 440	10 984	
z vlastnej činnosti	32 564	39 194	
dary a sponzorské	0	0	
spolu	42 004	50 178	
Externé grantové a projektové zdroje			
kultúrne poukazy	183	-	program bol v r. 2023 zrušený a nahradený mimoriadnou výzvou FPU s realizáciou v r. 2024
transfery z rozpočtu obcí, miest	0	0	
domáce projekty: tuzemské granty spolu	37 511	49 954	
zahraničné projekty: zahraničné granty spolu	3 040	1 261	
počet podaných projektov	18	21 (+4)	4 projekty v rámci o.z.
počet schválených projektov	15	20 (+4)	4 projekty v rámci o.z.
výška získaných financií z externých grantov a projektov spolu	243 214,62	71 316	
Vnútorné procesy, inovácie, marketing	2022	2023	
Ciel': cielená propagácia, zavádzanie inovácií			
počet aktivít realizovaných v spolupráci s inými KZ v KSK	2	2	
počet nových partnerstiev	3	3	
počet nových kľúčových aktivít	4	4	
počet kľúčových mediálnych výstupov	96	116	
Strategický rozvoj	2022	2023	
Ciel': systematickejší a dynamickejší vlastný rozvoj			
plnenie prioritných cieľov v roku 2023	Stanovené ciele boli splnené		

Plnenie Koncepcie rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020-2025 (2030)

1. Program: Regionálna kultúrna identita

Zámer: posilnenie pozitívneho vzťahu obyvateľa k regiónu prostredníctvom kvalitnej ponuky kultúrnych služieb založených na regionálnych špecifikách

Indikátory: 1. nové kultúrne produkty a služby založené na regionálnych špecifikách, 2. popularizačné aktivity vedy a výskumu.

Opatrenia a aktivity:

- periodické publikovanie tematických článkov z dobovej tlače fondu regionálneho oddelenia v denníku Korzár

- pravidelná prezentácia lokálnych umelcov vrátane fotografů vo forme výstav v centrálnej knižnici a na pobočkách,
- systematické doplňovanie hudobnej mapy východného Slovenska a budovanie ďalších regionálnych databáz,
- rubrika Osobnosti Košíc vo Virtuálnej knižnici,
- prezentácia regionálnych dejín verejnosti prostredníctvom pravidelnej prednáškovej činnosti v spolupráci s Dejepisným spolkom.

2. Program: Kultúrny cestovný ruch

Záměr: zviditeľniť Košický kraj prostredníctvom kultúrneho cestovného ruchu

Indikátory: nové produkty kultúrneho cestovného ruchu

Opatrenia a aktivity:

- nové exteriérové podujatia v spolupráci s mestskými časťami v Košiciach zamerané na propagáciu a prezentáciu knižnice – Piknik v parku (MČ Košice-Barca), Veľký knižný swap (MČ Košice-Západ), aktivity projektu Prečítané leto

3. Program: Kreativný priemysel

Záměr: generovať ekonomické benefity z kultúry

Opatrenia a aktivity:

- knižnica v tejto oblasti s ohľadom na svoje hlavné poslanie aktivity nevyvíja.

4. Program: Proces optimalizácie správy a prevádzky kultúrnych zariadení

Opatrenia a aktivity:

- aktívne získavanie mimorozpočtových zdrojov aj od miestnej samosprávy na nákup kníh, podujatia, modernizáciu priestorov (granty, mestské časti, občianske združenie Priatelia knižnice J. Bocatia), v roku 2023 až 25 úspešných podporených projektov,
- realizácia programov celoživotného vzdelávania: e-Univerzita 3. veku, neformálne vzdelávacie cykly, klubová činnosť,
- aktívne využívanie regionálneho bohatstva knižnice na prezentačné a vzdelávacie aktivity,
- zapojenie knižnice do projektu Benchmarking knižníc,
- modernizácia interiérového vybavenia knižnice – regionálne odd., pobočky Terasa, KVP, Furča, Nad jazerom,
- repasovanie a zateplenie paviacových okien na Hlavnej 48, energetická úspora

Vyhodnotenie plnenia úloh na úseku odbornej činnosti

Nosné/ťažiskové aktivity za rok 2023

Knihy na dosah

Realizácia literárneho portálu Knihy na dosah, ktorý je zameraný na podporu a prezentáciu autorov, vzdelávanie v oblasti literatúry a podporu čítania. Prináša rubriky, v ktorých dáva priestor renomovaným i začínajúcim autorom, ponúka súčasnú prózu, poéziu, komiks, recenzie, eseje, knižné tipy, rozhovory s inšpirujúcimi osobnosťami.

Knižnica vecí

Realizácia a sprístupnenie novej, unikátnej služby - knižnice vecí v pobočke KVP, kde si čitatelia môžu požičať predmety občasnej potreby na podobnom princípe ako knihy.

Interaktívna a bezpečná knižnica - rozšírenie a modernizácia služieb

Realizácia projektu v rámci IROP zameraného na zlepšenie služieb, ich rozšírenie o možnosť bezkontaktných výpožičiek prostredníctvom knihoboxu, zvýšenie hygienických štandardov sociálnych zariadení v centrálnej knižnici a v budove na Hlavnej 48, kompletná modernizácia regionálneho oddelenia.

Knižnica na Terasa

Modernizácia pobočky knižnice na Terasa z projektu FPU a prostriedkov KSK s dôrazom na vytvorenie 3 funkčných zón pre návštevníkov. Vytvorenie priestoru pre najmenších čitateľov s interaktívnymi aktivitami, čítarne novín a časopisov a zóny pre mladých.

Vianoce so susedmi

Cieľom projektu bolo spoznať národnosti, ktoré žijú a pôsobia v košickom regióne, ich zvyky a tradície. Sériu štyroch podujatí počas obdobia adventu predstavila vybranú národnosť, a to najmä v kontexte predvianočného a vianočného času. Podujatia boli venované Vietnamcom, Španielom, Židom a Ukrajincom.

Plnenie štandardov

Názov štandardu	Počet/Rok	Poznámka	Plnenie za rok 2023
Počet knižničných jednotiek získaných kúpou	2% knižničného fondu		3,26%
Suma finančných prostriedkov na nákup knižničných fondov	10 eur na knihu		11,22€
Počet titulov periodík	35-50 50-80 100-150	Podľa počtu obyvateľstva v danom meste 5 000 - 20 000 obyvateľov 20 000 - 40 000 obyvateľov nad 100 000 obyvateľov	90
Počet prevádzkových hodín	min. 50 hodín / týždeň		52,5
Počet výpožičiek na 1 zamestnanca vykonávajúceho knižnickej činnosti	60 – 80% zo slov. štandardu 9 000 – 12 000 výpožičiek	Výpožičky na 1 zamestnanca (pracovníka služieb) vykonávajúceho knižnickej činnosti, v prípade kumulácie pracovných činností vykazovať prepočítaný stav.	12 004
Počet výpožičiek na 1 čitateľa	min. 20/rok	Sledovať zo štatistického výkazu – výpožičky celkom	27
Počet platených akcií, služieb a podujatí organizovaných knižnicou	4 ročne	Kopírovanie, rešerš, MVS, burza kníh, rezervácie, účastnícky poplatok, podujatia	16
Počet marketingových aktivít so zameraním na propagáciu knižnice	4	Články z archívu VKJB pre Košický večer, letné outdoorové podujatia, letná čítareň, promovanie aktivít v médiách	121
Počet odbornej činnosti, regionalistika a digitalizácia	4	Vydané bibliografie, metodické materiály, publikačná činnosť z regionálnych fondov, vystúpenie na konferenciách a seminároch, spracovanie pomôcok pre účely bádania v regionálnych zbierkach (katalógy, retrospektíva...); digitalizácia – prevod knižničného dokumentu do elektronickej formy za účelom ochrany a sprístupnenia – digitalizácia vzácných dokumentov, periodík, knižných lístkov, pohľadníc, AVD...)	6
Počet podujatí literárneho charakteru + výstavy	8		243
Počet podujatí zamerané na celoživotné vzdelávanie	2		279

Hlavná činnosť

Knižničné fondy

Činnosť útvaru dopĺňovania, spracovania, revízie a ochrany knižničného fondu bola zameraná na plnenie základných úloh vyplývajúcich z pracovných činností oddelenia. Objem prírastkov a úbytkov knižničného fondu (ďalej KF) v pláne stanovený nebol.

Čerpanie finančného príspevku zriaďovateľa na nákup neperiodického knižničného fondu k 31. 12. 2023 vrátane spoluúčasti grantov, projektov a dotácií bol **41 096,71 €**.

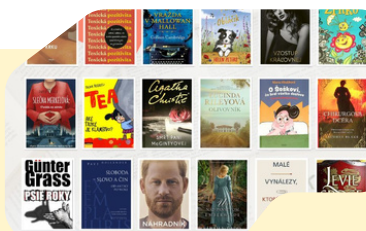
Z rozličných grantových systémov sme čerpali **25 690,85 €**. V priebehu roka na nákup KF prispeli aj niektoré mestské časti i individuálni darcovia a tiež O.Z. priatelia Jána Bocatia. Prehľad čerpania všetkých zdrojov na nákup KF k 31. 12. 2023 uvádzame v tabuľke.

V priebehu roka 2023 oddelenie akvizície a katalogizácie **spracovalo 8 610** knižničných jednotiek (ďalej kn. j.), pracovníci hudobného oddelenia 337 kn. j. (hudobniny) a 270 kn. j. (staré tlače a knihy) na regionálnom oddelení.

V priebehu roka sme vytvorili novú sublokáciu Klubík KVP pre potreby klubovej činnosti na pobočke s prezenčným vypožičiavaním kn. j., a tiež sublokáciu Knižnica vecí KVP (požičiavanie predmetov neknižného charakteru).

Kvantitatívne ukazovatele knižničného fondu

Stav k 31. 12. 2022	203 880
Prírastky v roku 2023	9 217
Úbytky v roku 2023	7 216
Stav k 31. 12. 2023	205 881

Mestské časti:

Košice-Šaca	1 690€
Košice-Nad jazerom	700€
Košice-Barca	400€
Košice-Staré mesto	510€

Sponzorský príspevok čitateľov centrálnej knižnice + burzy kníh

1 313,84€

Priatelia knižnice J. Bocatia o.z.

3 175,53€

FPU - čerpanie z r. 2022

9 349,07€

FPU - čerpanie z r. 2023

13 751,61€

Kultminor - čerpanie z r. 2022 cz

1 258,68€

Kultminor - čerpanie z r. 2022 hu

331,49 €

Kultminor - čerpanie z r. 2023 cz

1 000€

KSK - knižný a špeciálny fond, vrátane spoluúčasti

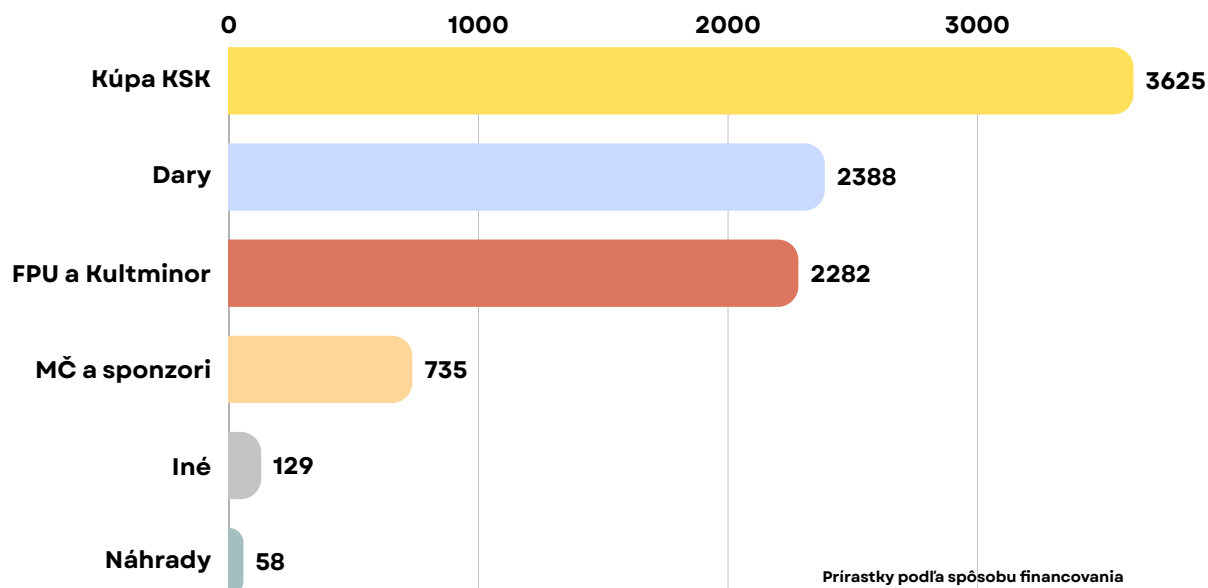
41 096,71€

KSK - periodiká

10 287,82€

SPOLU

84 864,75€

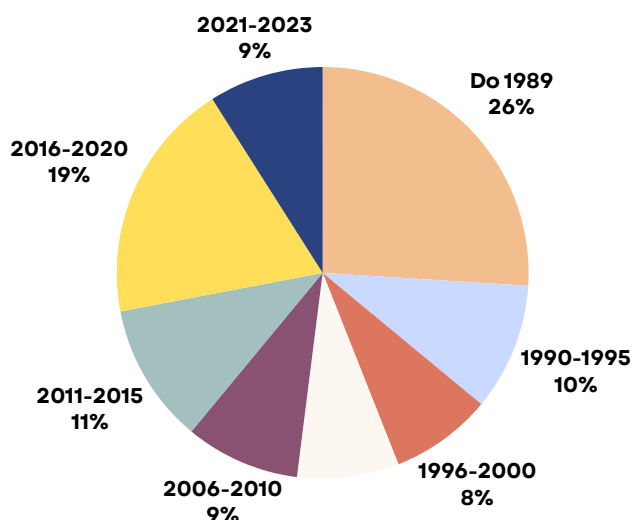
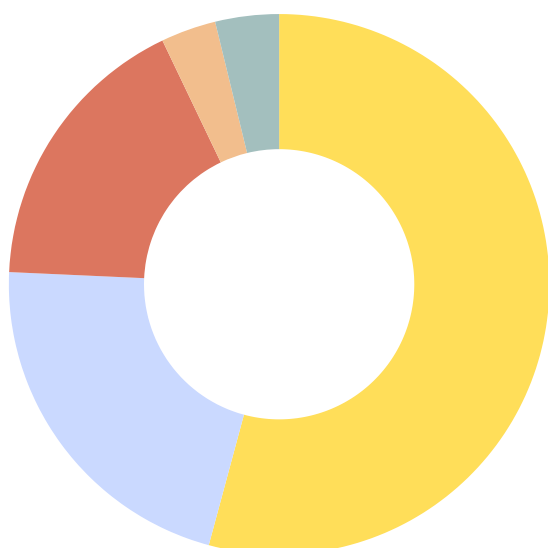
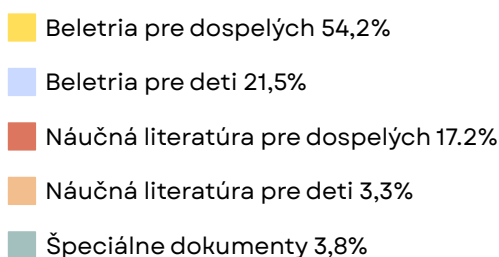

Akvizičná činnosť bola zameraná na pravidelné sledovanie knižného trhu, edičných plánov a profiláciu fondu s prihliadnutím na možnosti a zameranie knižnice rešpektujúc potreby a požiadavky čitateľov a možnosti i podmienky financovania.

Do KF bolo **3 625 kn. j.** zakúpených z príspevkov KSK (vrátane spoluúčasti grantov), zo sponzorských príspevkov 735 kn.j., z grantových príspevkov 2 282 kn.j., z darov pribudlo 2 388 kn.j., iným spôsobom sme nadobudli 129 kn.j. (náhrady, preprírastkované, prílohy).

Fond sme doplňovali predovšetkým u dodávateľov s najvyšším rabatom (priemerný rabat 28,39 %) a **priemerná nadobúdací cena za 1 kn. j. bola 11,22 €**. V priebehu roka sme zrealizovali 137 objednávok, spracovali 194 faktúr od 17 dodávateľov zo 16 zdrojov financovania.

Z prírastkov KF za rok 2023 tvorí fond beletrie 6 979 kn. j (z toho 1 984 kn. j. pre deti a mládež), 1 887 kn. j. fond náučnej literatúry (z toho 304 kn. j. pre deti a mládež) a 351 kn.j. špeciálne dokumenty (hudobniny, AV médiá, a el. zdroje). Jazykovo najpočetnejšie boli zastúpené kn. j. v slovenskom jazyku (86,33%), českom jazyku (11,15%), anglickom (1,33%), maďarskom (0,76%) a ostatné jazyky (0,42%).

Všetky jednotky boli v priebehu roka menne a vecne katalogizované, priebežne sa opravovali a doplňovali slovníky a authority v KIS Tritius. Vo voľnom výbere je kn.j. 90,18 % KF, v študovniach s prezenčným vypožičiavaním 6,46 % a v skladoch 3,36 % KF. Okrem titulov, ktoré má knižnica vo vlastnej evidencii, je ponuka KF vďaka spolupráci s Mestskou knižnicou v Prahe obohatená o 3 088 voľne stiahnutelných e-knží v rozličných formátoch.

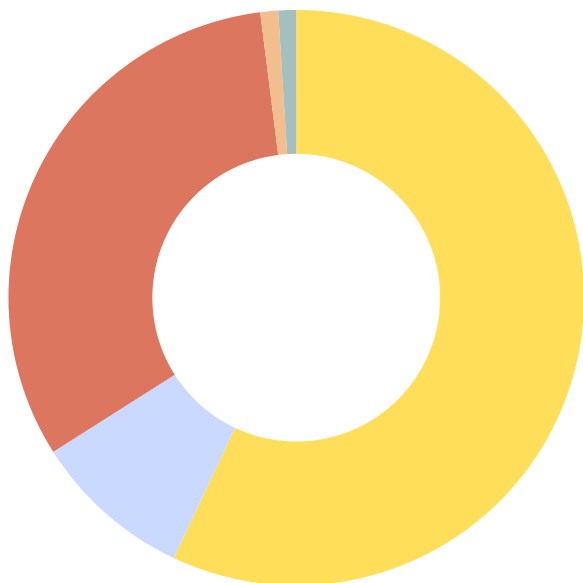
V priebehu roka 2023 knižnica kúpou nadobudla **90 titulov periodík** (vo finančnom objeme 10 287,82 €), z toho 10 denníkov a 80 titulov časopisov. Z uvedeného počtu je 61 titulov v slovenskom jazyku, 25 titulov v českom jazyku, 4 tituly v maďarskom. V spolupráci so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči sme v priebehu roka ponúkli prostredníctvom výmennej služby 947 zvukových knží pre slabozrakých a nevidiacich čitateľov na CD vo formáte mp3.

Na základe strategického materiálu Štandardizácie regionálnych knižníc, by mala obnova KF kúpou nadobudnutých neperiodických jednotiek tvoriť minimálne 2 % z celkového objemu fondu.

Za prostriedky od zriaďovateľa bolo zakúpených 3 625 kn. j., čo predstavuje 1,78 % obnovy KF, spolu s ostatnými spôsobmi financovania dosahuje obnova KF 3,261%. Vďaka nárastu finančných prostriedkov za posledné roky sa nám darí omladzovať vek KF.

Vek fondu a tzv. „živý fond“ je okrem pravidelného dopĺňovania KF ovplyvňovaný aj systematickou vyradovacou stratégiou knižnice a jeho aktualizáciou. Systematicky bol z KF aktualizovaný na všetkých pracoviskách. V marci sme zrealizovali revíziu v Študovni (zrevidovaných 1 810 kn.j) a na prelome septembra/októbra plánovanú revíziu na pobočke KVP (zrevidovaných 23 314 kn. j.). Vyradené knihy sme v zmysle vyhlášky ponúkli iným knižniciam. Ostatné vyradené a darované knihy sme ponúkli čitateľom na 3 pravidelných burzách.

- Beletria pre dospelých 57%
- Beletria pre deti 9%
- Náučná literatúra pre dospelých 32%
- Náučná literatúra pre deti 1%
- Špeciálne dokumenty 1%

V zmysle vyhlášky MK SR č. 201/2016 sa na útvare ochrany a revízie KF priebežne vyradilo 7 216 kn.j. z rozličných, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 3,5% z objemu KF. Prehľad dôvodov vyradenia uvádzame v tabuľke.

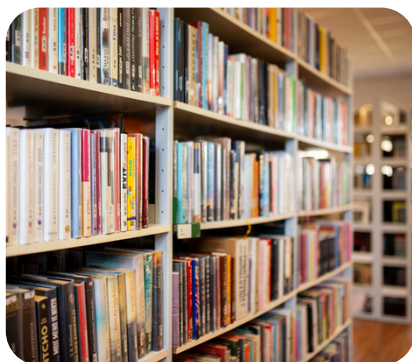
Dôvod vyradenia	Počet
Multiplikát	291
Nahradená	36
Nedobytná	6
Opotrebovaná	4 587
Ostatné dôvody	1
Poškodená	1 224
Platená strata	5
Redukcia	51
Zastaralá	456
Chýbajúca	559
SPOLU	7 216

Periodiká vo fonde

90 titulov periodík

10 denníkov
80 časopisov

61 v slovenčine
25 v češtine
4 v maďarčine

Služby: používatelia - čitatelia

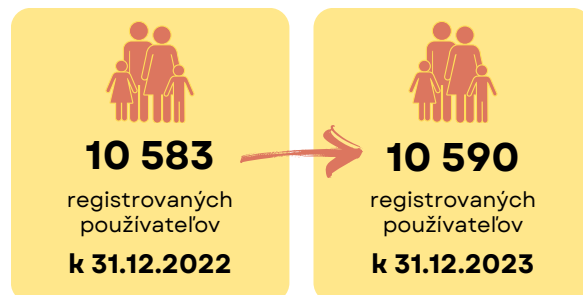
Z celkového počtu obyvateľov Košíc predstavujú používatelia zaregistrovaní vo Verejnej knižnici Jána Bocatia **takmer 4,7%**. V roku 2022 to bolo 4,6 %. V porovnaní s rokom 2022 bol v hodnotenom roku 2023 počet registrácií na všetkých pracoviskách s miernym nárastom, približne rovnaký.

Knižnici čitatelia ostali verní, čo možno pripísať aj **modernizačným a rekonštrukčným procesom**, ktoré knižnica v roku 2023 realizovala. Knižnica modernizovala viaceré pracoviská a priestory. Napriek obmedzeniam služieb to prinieslo mnoho pozitív. Okrem obnoveného knižničného prostredia i fondu si mnohí z čitateľov našli cestu na ďalšie pracoviská knižnice.

Rekonštrukcia toaliet pre verejnosť v centrálnej knižnici prebiehala počas letných mesiacov, kedy je nižšia návštevnosť knižnice. Nakoľko väčšina prác bola realizovaná počas prázdnin, hlučnému prostrediu sa vyhli mnohí študenti a tí, ktorí hľadajú v knižnici tiché miesto.

Návštevníci prejavovali pochopenie a vyjadrujú spokojnosť z moderného, príjemného a esteticky upraveného prostredia.

V centrálnej knižnici je ponuka služieb najrozšírenejšia, nakoľko ide o najväčšie pracovisko knižnice s najväčším počtom registrovaných čitateľov, ktorých bolo v porovnaní s rokom 2022 o vyše 200 viac. Toto pracovisko knižnice bolo koncom roka obohatené o atraktívnu novinku, ktorou je **knihobox**.

Najviac času v centrálnej knižnici trávili používatelia z kruhov študujúcej mládeže, pre ktorú boli v mesiaci október v čitárni zabezpečené aj ďalšie študijné miesta a tiež zabezpečené rozšírenie a posilnenie signálu WiFi siete. Pre stredné školy bolo zorganizovaných 49 informačných výchov s počtom účastníkov 1 150. Prichádzali sem vo väčšom počte aj detskí čitatelia, na čo mali vplyv faktory ako vhodné a pravidelné dopĺňovanie fondu kníh pre deti a mládež, motivácia k čítaniu kníh prostredníctvom aktivít, ktoré pripravili zamestnanci knižnice (zážitkové čítania, dramatizácie diel, informačné výchovy a pod.), ako aj nezmenený členský poplatok.

Zorganizovaných bolo 67 podujatí pre materské a základné školy s účasťou 1 601 detí. Centrálna knižnica bola vo veľkej miere navštevovaná aj seniormi, ktorí podľa slov pracovníkov knižnice, svoje časté návštevy tohto pracoviska odôvodnili dostupnosťou noviniek, pútavými podujatiami, bezbariérovým prístupom, ale aj ústretovosťou a milým prístupom knihovníčok a knihovníkov.

Knihobox je zariadenie, ktoré sa nachádza pri vstupe do centrálnej knižnice na Hviezdoslavovej 5. Čitatelia si prostredníctvom tejto služby môžu vyzdvihnúť svoje vopred objednané knihy a dokumenty **24 hodín denne, 7 dní v týždni**.

Umožňuje bezkontaktné vypožičiavanie absenčne dostupných dokumentov z fondu centrálnej knižnice a hudobného oddelenia. Má v sebe integrovaný bibliobox na vrátenie kníh, ktorý čitatelia už dobre poznajú a veľmi radi využívajú.

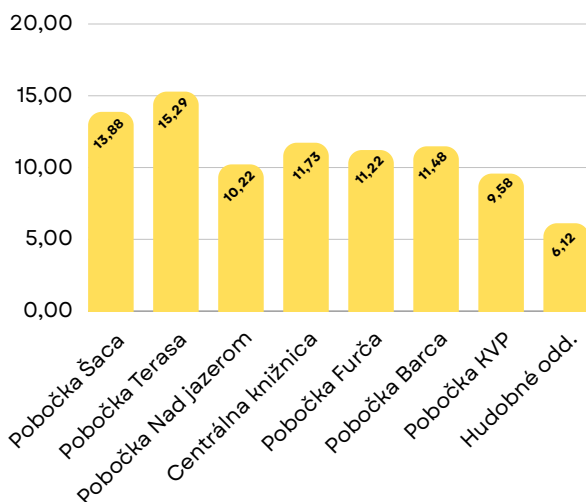

Pobočky

Používateľská základňa na pobočke **Nad Jazerom** klesla z dôvodu nutnosti okamžitého zatvorenia pobočky, kvôli havarijnému stavu strediska, v ktorom knižnica sídlila. Zatvorená bola 4 mesiace od júna. V hodnotenom roku prebehlo na tomto pracovisku prebehlo množstvo zmien. Hľadali sa nové priestory, aby boli služby knižnice čím skôr sprístupnené. V októbri bola pobočka slávnostne otvorená v nových priestoroch miestneho úradu na Poludníkovej 7. Knižnica získala väčšie priestory, pôsobí vzdušnejšie, knižničný fond je uložený prehľadnejšie a najmä pracovisko umožňuje bezbariérový prístup. Jediným nedostatkom je výpožičný čas, ktorý je prispôbený úradným hodinám miestneho úradu. Pokles registrácií vid' tabuľka nižšie.

Nižší počet registrácií na dvoch najmenších pobočkách **v Barci a Šaci** v porovnaní s minulým rokom môžeme pripísať nižšej návštevnosti skupín žiakov a študentov základných a stredných škôl. Napriek tomu zaznamenali obidve pobočky, v porovnaní s rokom 2022, vyššiu návštevnosť. Pobočky pracujú viac s detskými čitateľmi najmä v rámci hodín informačnej výchovy, hodín literárnej výchovy, besied, zážitkových čítaní. Pobočka v Barci realizovala aj klubové stretnutia a pobočka v Šaci stretnutia s marginalizovanou komunitou.

Nasledujúci graf vyjadruje koľkokrát v priemere navštívil jeden používateľ konkrétne pracovisko knižnice. Toto číslo má stúpajúcu tendenciu, a ani v hodnotenom roku 2023 tomu nebolo inak. V roku 2022 navštívil knižnicu jeden používateľ v priemere takmer 12 krát, v hodnotenom roku 2023 to bolo takmer 13 krát, čo je viac než raz za mesiac. Tento ukazovateľ narástol najmä na menších pobočkách v Šaci, Barci a Furči.

Pozitívne hodnotenými zmenami prešla v mesiacoch február až marec aj pobočka **Terasa**. Začiatkom marca boli čitateľom sprístupnené jej zmodernizované priestory. Vznikli 3 samostatné funkčné zóny pre dospelého i detského čitateľa a pobočka zaznamenala značný nárast kmeňových používateľov ako aj nárast návštevnosti a počtu výpožičiek. Novinkou na pobočke bolo od novembra 2023 aj sprístupnenie biblioboxu pre čitateľov, a to najmä vďaka ústretovosti a dobrej spolupráci s mestskou časťou Košice-Západ.

Pracovisko knižnice nachádzajúce sa v MČ Košice-Dargovských hrdinov má stabilizovanú čitateľskú základňu. Pobočka **Furča** má veľmi dobrú spoluprácu so školami na sídlisku. Otvorenie detského kútika v rámci projektu Útulná knižnica malo u čitateľov pozitívnu odozvu. V hodnotenom roku 2023 sa zvýšila návštevnosť pobočky aj počet výpožičiek.

Pobočka **KVP** sa v uplynulom roku poskytovala bohatú ponuku služieb. Pestrý fond kníh a množstvo aktivít umožnili na tomto pracovisku tráviť voľný čas všetkým vekovým kategóriám, ale aj celým rodinám. Pobočka má výbornú spoluprácu s okolitými základnými a materskými školami a takisto aj s miestnym úradom. Na pobočke sa veľmi intenzívne rozbehla klubová činnosť. Detský Klubík pravidelne navštevujú mamičky s najmenšími čitateľmi. Na pobočke prebiehajú aj čitateľské stretnutia Klubu matiek kamarátiek. V septembri 2023 vznikol Klub kníhpátračov, detský čitateľský klub. Od decembra 2023 boli služby na pobočke rozšírené o Knižnicu vecí - možnosť požičiavania predmetov občasnej potreby. Tento projekt je jedinečný a čitateľmi veľmi pozitívne vnímaný.

Vzrast a pokles kmeňových používateľov za rok 2023

Pracovisko	%
Hudobné oddelenie	10,14 %
Pobočka KVP	1,52 %
Pobočka Furča	-0,10 %
Centrálna knižnica	4,41 %
Pobočka Šaca	16,67 %
Pobočka Nad jazerom	26,91 %
Pobočka Terasa	8,78 %
Pobočka Barca	10,97 %
Priemer	0,07 %

Služby Verejnej knižnice Jána Bocatia boli v roku 2023 sprístupňované v týždennom výpožičnom čase **52 prevádzkových hodín**, čo je dlhoročný trend knižnice, pričom štandardne je to 45-50 hodín (Metodické usmernenie MK SR na určenie štandardov pre verejné knižnice z 21. júla 2020). V priebehu roka knižnicu navštívilo a jej služby využilo **142 408 návštevníkov**, v roku 2022 to bolo 126 927 návštevníkov. Štatistický ukazovateľ sa týka iba návštevnosti v službách. Hromadné návštevy používateľov, ktorí si nevypožičiavali dokumenty, do návštevnosti v službách neboli zahrnuté.

Knižnica aj v hodnotenom roku ponúkala možnosť zaregistrovať sa počas jednorazovej návštevy, čo predstavuje služba nazývaná **jednodňové členstvo**. Táto služba oprávňuje návštevníkov bez zaregistrovania sa využívať služby knižnice na všetkých jej pracoviskách, okrem absenčných výpožičiek, rešeršných služieb, medziknižničnej výpožičnej služby a dáva im možnosť využívať prístup k počítačom. Túto službu využilo počas hodnoteného obdobia 104 návštevníkov. Okrem toho mohli záujemcovia o registráciu využiť aj ponúkané benefity, ktorými knižnica zaujala množstvo návštevníkov. Prvou z nich bola tzv. **šťastná hodinka**, kedy v knižnici zvoľený deň a hodinu, majú možnosť noví návštevníci aj používatelia obnovujúci si členstvo, zaregistrovať sa za zvýhodnený polovičný registračný poplatok. Rovnako sú čitateľom v rámci tejto hodiny odpúšťané niektoré sankčné poplatky. Takéto zvýhodnenie bolo ponúknuté napríklad v decembri v rámci mikulášskeho balíčka knižnice, kde boli poskytnuté zvýhodnené registrácie pre 20 čitateľov a bolo odpustených 14 upomienok v hodnote 13 eur spolu.

Platné členstvo bolo možné získať aj zvýhodnenou formou pri príležitosti **Valentínskeho týždňa** (101 registrácií), **Týždňa slovenských knižníc** (264 registrácií), deťom počas jedného týždňa z príležitosti **Medzinárodného dňa detí** (233 registrovaných detí), či študentom počas **Týždňa študentstva** (74 registrácií). Študenti stredných škôl mohli získať členstvo zdarma aj v čase absolvovania informačnej výchovy v knižnici. Knižnica zorganizovala a zrealizovala v spolupráci s niektorými základnými a strednými školami, ktoré prejavili záujem celkovo 126 informačných výchov, pre 2 658 účastníkov. Do knižnice sa celkovo zaregistrovalo **2 938 detí** (počet zahŕňa aj počet detí s preukazom dieťa ako dospelý, ktorý oprávňuje dieťa na základe súhlasu zákonného zástupcu vypožičiavať si literatúru pre dospelých), čo tvorí takmer 28 % z celkového počtu registrovaných čitateľov.

K zvýhodneným skupinám obyvateľov v rámci registrácie v knižnici patrili v roku 2023 aj pravidelní darcovia krvi, konkrétne držitelia Kňazovického medaily a Janského zlatej a diamantovej plakety.

Bezplatné členstvo mohli už tradične využiť seniori nad 70 rokov. Slabozrakí a nevidiaci používatelia sú súčasťou knižnice už mnohé roky. V minulom roku bolo takýchto čitateľov 9. Ide o špecifický okruh používateľov, pre ktorých knižnica zabezpečuje zvukové knihy z cirkulačného fondu Slovenskej knižnice pre nevidiacich v Levoči. Knižnica ponúkala mestským častiam, v ktorých má svoje pobočky, darčkové poukazy s bezplatným členstvom pre novorodencov, pre ktorých mestské časti pripravujú podujatie s názvom Uvítanie novorodeniatok.

K ďalším výhodám a žiadaným službám knižnice patrí jej **elektronická komunikácia s čitateľom**. Knižnica dokáže takto komunikovať s 96,3% používateľmi, zvyšných 3,7 % registrovaných čitateľov neuvádza e-mailový kontakt. Túto písomnú formu komunikácie realizovala knižnica pri zasielaní informácií, pripomienok o konci výpožičnej doby, odpovediach na otázky používateľom, ponúk týkajúcich sa služieb, knižničného fondu a registrácii v knižnici. Komunikácia prostredníctvom **e-mailu a SMS**, bola využívaná aj na informovanie registrovaných používateľov o výpožičnom čase. Knižnica takto komunikovala aj o poskytovaných službách, zvlášť objednávkach a rezerváciách. Používateľom, ktorí neuviedli vo formulári e-mailovú adresu, boli zasielané informácie cez SMS.

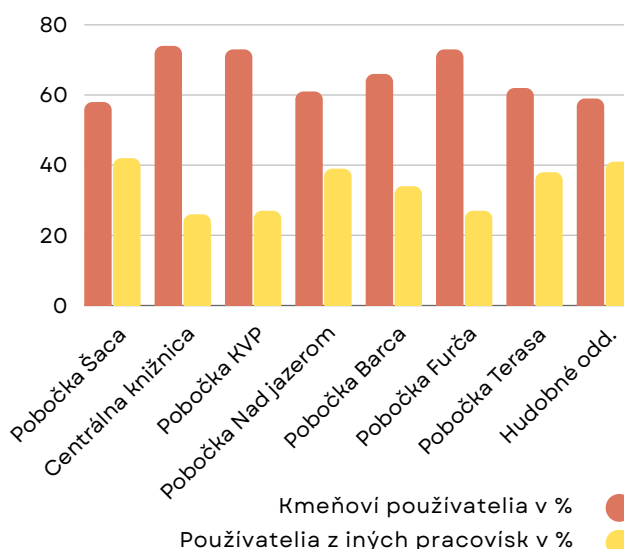
Možnosť komunikovať s knižnicou ohľadom doplnenia fondu o zaujímavé tituly mali čitatelia prostredníctvom zaslania **požiadavky na zváženie nákupu diela**. Tieto požiadavky prijíma, a po dôslednom zvážení spracúva oddelenie dopĺňovania, spracovania knižničných fondov, ochrany a revízie knižničných fondov. Požiadavky môžu používatelia zaslať cez on-line katalóg. Jeho prepojenie s knižničným systémom umožňuje predĺžiť si výpožičku, rezervovať a objednávať si dokumenty alebo zistiť aktuálny stav dokumentu. V priebehu roka navštívilo a tieto služby využilo **159 750 návštevníkov**, čo je o 32 823 využití služieb viac než v predchádzajúcom roku.

Knižnica umožňuje každému používateľovi, ktorý sa zaregistroval na jednom pracovisku využívať služby na všetkých pracoviskách v plnom rozsahu. Nasledujúci graf vyjadruje pomer registrácií kmeňových a registrácií z iných pracovísk pre jednotlivé pracoviská.

Knižnica pokračuje v používaní knižnično-informačného systému Tritius, ktorý sa vylepšuje podľa potrieb zákazníka a podľa trendov v oblasti cloudovej prevádzky systémov. Umožňuje maximálnu automatizáciu úkonov, vrátane komunikácie s čitateľmi. Aj v roku 2023 knižnica intenzívne komunikovala s pracovníkmi Tritia prostredníctvom portálu podpory, vďaka čomu bola súčasťou zlepšovacích procesov a funkcií systému.

Hlavná činnosť - Služby: výpožičky

Služby: výpožičky, informačná činnosť

Pre potreby tohto rozboru sú v tabuľkách nižšie, použité údaje o absenčných výpožičkách, nakoľko tieto sú z hľadiska štatistiky presne definovateľné a vykazovateľné. Absenčné výpožičky v porovnaní s rokom 2022 klesli o približne **1 %**, a to predovšetkým z dôvodu nutného zatvorenia jednej z najnavštevovanejších pobočiek knižnice na 4 mesiace, ako aj z dôvodu modernizácie priestorov knižnice, kvôli čomu boli niektoré pracoviská zatvorené na obdobie jedného až dvoch týždňov. Najvyšší nárast zaznamenala aj v tomto roku pobočka Šaca. Najmenej vzrástli absenčné výpožičky v čítárni, a to o 11,7 %. V celej knižnici bolo prezenčne vypožičaných 41 710 dokumentov.

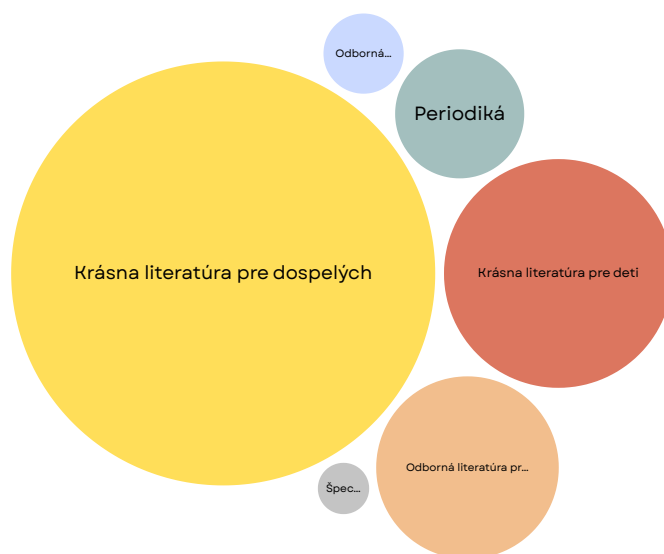
Prehľad vzrastu/poklesu absenčných výpožičiek			
Pracovisko	2022	2023	Porovnanie v %
Pobočka Šaca	8 693	9 748	12,14 %
Hudobné odd.	2 541	2 746	8,07 %
Pobočka Barca	9 985	10 550	5,66 %
Centrálna knižnica	118 397	122 384	3,37 %
Pobočka Furča	26 028	26 408	1,46 %
Pobočka KVP	33 797	34 285	1,44 %
Pobočka Terasa	45 488	44 146	-2,95 %
Čítareň	14 746	13 021	-11,70 %
Pobočka Nad jazerom	24 060	17 418	-27,61 %
Spolu	283 735	280 706	-1,07 %

Tabuľka nižšie ukazuje počet absenčných výpožičiek na 1 používateľa. V roku 2023 si 1 používateľ absenčne požičal, približne tak ako v minulom roku, v priemere 27 dokumentov. Najviac kníh počas 1 návštevy bolo vypožičaných aj v tomto roku na pobočke Terasa. Najnižšiu čitateľskú aktivitu vidíme na hudobnom oddelení, ktoré navštevuje špecifická skupina používateľov, predovšetkým študentov a pedagógov hudobnej vedy a umeleckých škôl.

Počet absenčných výpožičiek na 1 registrovaného používateľa	
Pracovisko	Počet
Pobočka Terasa	37,13
Pobočka Nad jazerom	28,89
Pobočka Furča	26,76
Pobočka Šaca	24,37
Pobočka Barca	25,48
Centrálna knižnica	23,37
Pobočka KVP	22,38
Hudobné odd.	11,80
Priemer	26,51

V rámci beletrie stále dominujú **detektívne**, predovšetkým **severské krimi**, ako aj **romány pre ženy**. Z náučnej literatúry boli požičiavané najmä **biografie** a **populárno-náučné publikácie** z rôznych oblastí: najmä **z oblasti výchovy, filozofie, či zdravého životného štýlu**.

Pracovisko	Odborná lit. pre dospelých	Krásna lit. pre dospelých	Odborná lit. pre deti	Krásna lit. pre deti	Periodiká	Špeciálne dokumenty
Centrálna knižnica	17,63 %	64,37 %	2,31 %	15,52 %	0,01 %	0,16 %
Čítareň	0,05 %	0,04 %	-	-	93,12 %	6,80 %
Hudobné odd.	34,71 %	0,19 %	0,15 %	0,11 %	5,61 %	59,23 %
Pobočka KVP	9,54 %	53,80 %	3,57 %	31,41 %	1,61 %	0,06 %
Pobočka Barca	2,49 %	45,32 %	4,61 %	44,10 %	3,45 %	0,03 %
Pobočka Terasa	8,68 %	77,72 %	1,10 %	10,23 %	2,22 %	0,04 %
Pobočka Nad jazerom	5,61 %	67,40 %	2,02 %	20,31 %	4,64 %	0,02 %
Pobočka Furča	3,60 %	72,02 %	2,03 %	19,87 %	2,47 %	0,02 %
Pobočka Šaca	3,81 %	58,88 %	5,19 %	27,61 %	4,51 %	-
Spolu	11,48 %	61,57 %	2,29 %	17,96 %	5,73 %	0,97 %

A stack of books from the 'Knižnica' series is shown. The top book is 'Dáma kontra Strelec' by Dominik Dán, featuring a chessboard and chess pieces on its cover. Below it are several other books, including 'Toto mali čítali naši rodičia', 'Hľadá prachovú kľamstvo', 'IO NESO', and 'Rýchlokurz Geniálny'. The books are displayed on a wooden surface in front of a bookshelf.

TOP žiadani autori v roku 2023		
Poradie	Meno	Počet vypožičaní
1.	Dominik Dán	2 941
2.	Mary Balogh	1 743
3.	Jana Pronska	1 711
4.	Michael Connelly	1 602
5.	Jørn Lier Horst	1 550

Služba výpožičiavania kníh cez knihobox sa postupne rozbieha, no čitatelia si túto možnosť veľmi pochvalujú. Od spustenia 6. decembra do konca roka bolo zrealizovaných **226 odložení do knihoboxu**. Nadalej je veľmi žiadaná a čitateľmi využívaná aj služba vrátenia kníh do **3 biblioboxov** na 2 lokalitách - 2 pred centrálnou knižnicou a 1 je od 6. novembra aj pred vstupom na miestny úrad MČ Košice-Západ. Tento spôsob vrátenia dokumentov bol využitý **6 427-krát a vrátených tak bolo 13 706 dokumentov**.

Knižnica v roku 2023 3-krát menila a **dopĺňala Knižničný a výpožičný poriadok** (KaVP), ktorého súčasťou je aj cenník služieb. Vo februári boli minimálne zvýšené poplatky za špeciálne služby a za upomienky. V decembri to boli 2 zmeny, jedna sa týkala predovšetkým výpožičiek cez novú službu objednávky z knihoboxu a druhá cenníka služieb, kde boli doplnené poplatky a sankcie súvisiace so službami objednávok. Rovnako v nej bol po dôslednom zvážení znížený poplatok za službu medziknižničnej výpožičnej služby. Jednou zo zmien dodatku ku KaVP bola aj zmena týkajúca sa poskytovania informácií o stave konta čitateľa. Knižnica ich po novom v tlačenej podobe vydáva iba na vyžiadanie, štandardne ich zasiela e-mailom pri každej zmene stavu konta čitateľa.

Veľmi žiadanou službou knižnice bola **objednávka z poličky**. Táto služba umožňuje registrovaným čitateľom objednať bezplatne voľné knihy z fondu cez online katalóg alebo telefonicky. Celkovo bolo vybavených **13 693 objednávok** z poličky, čo je takmer polovičný nárast oproti minulému roku.

Služba rezervácie bola využívaná najmä pri najviac hľadaných tituloch, najmä novinkách. Oznamy čitateľom o pripravenom dokumente aj v rámci tejto služby boli zasielané formou e-mailov a SMS správ. V roku 2023 bolo v knižnici vybavených **8 069 rezervácií**.

Služby čítárne centrálnej knižnice boli od leta roku 2023 obohatené o tzv. asistovanú službu, ktorú čitatelia využívali najmä počas sobôt. Aktuálnu tlač a časopisy si tak čitatelia môžu prostredníctvom tejto služby prečítať na oddelení beletrie. Službu majú čitatelia možnosť využiť aj v prípade, že v priestoroch čítárne nie je prítomný pracovník. **Čítareň** navštívilo v hodnotenom roku **6 224 návštevníkov**, čo predstavuje oproti roku 2022 **nárast o 3,8 %**. Absenčne bolo **vypožičaných 12 125 novín a časopisov**. Pracovisko je obohatené o pravidelné výstavy z cyklu Umenie v čitárni.

Knižnica ponúka svojim používateľom možnosť uhradiť poplatky prostredníctvom elektronickej platby – prevodom na účet. Čitatelia sa môžu inšpirovať pri výbere kníh aj recenziami, ktoré pripravujú knihovníci a sú uverejnené na webe v rubrike Knižovníci odporúčajú. V tlačenej podobe sú uverejňované aj na informačných paneloch vo výpožičných priestoroch centrálnej knižnice. Novinky vo fonde sú na jednotlivých pracoviskách ukladané vo zvlášť vyčlenených regáloch, aby sme uľahčili ich vyhľadávanie.

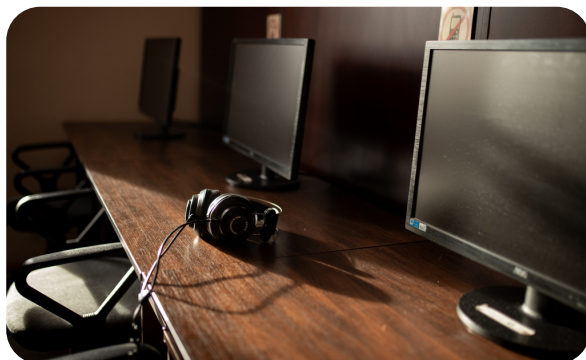

Základné štatistické ukazovatele za rok 2023

Pracovisko	Čitatelia	Z toho deti	Výpožičky	Návštevnosť v službách
Centrálna knižnica	5 237	798	133 347	61 404
Čítareň	-	-	34 609	6 224
Študovňa v CK	-	-	254	5 828
Hudobné odd.	228	4	3 366	1 396
Regionálne odd.	-	-	1 852	695
Pobočka KVP	1 532	816	35 262	14 672
Pobočka Barca	414	273	10 553	4 753
Pobočka Terasa	1 189	116	47 612	18 185
Pobočka Nad jazerom	603	187	18 696	6 160
Pobočka Furča	987	404	26 873	11 076
Pobočka Šaca	400	211	9 992	5 553
Bibliobox/prolongácie	-	-	-	6 462
KUBOclub databáza	-	-	1 700	-
Spolu	10 590	2 809	324 116	142 408

Študovňa odbornej literatúry zaznamenala v roku 2023 nárast aj pokles jednotlivých služieb. Narástol počet využití prístupu na internet na 1 324. Klesol počet vytlačených strán samotným čitateľom priamo z počítača na 3 923 strán a taktiež aj počet xeroxovaných dokumentov na 1 130 strán. Nižší záujem o tlač a kopírovanie spôsobilo aj navýšenie cien za tieto služby v cenníku v mesiaci február, ako aj globálne úsilie o ekologické riešenia, ktoré knižnica podporuje. Výrazný nárast, takmer dvojnásobný bol zaznamenaný pri službe skenovanie dokumentov. Naskenovaných bolo 112 dokumentov. Takéto dokumenty zasiela pracovník knižnice čitateľom štandardne na ich e-mail. Pracovisko sa naplno venovalo poskytovaniu rešeršných služieb, oproti roku 2022 bol zaznamenaný pokles vypracovaných rešerš. Spolu bolo odovzdaných 27 rešerš. V poskytovaní medziknižničných výpožičných služieb a medzinárodných medziknižničných výpožičných služieb bolo poskytnutých 70 dokumentov, kde bol zaznamenaný pokles oproti predošlému roku. Čitatelia po navýšení cien za tieto služby vo februári o ne stratili záujem. Z tohto dôvodu bol poplatok za službu prehodnotený a v decembri 2023 zmenený.

Pracovisko pokračovalo aj vo vzdelávacích aktivitách. V mesiaci marec pracovníci zrealizovali 2 minikurzy základov práce v programe Word a PowerPoint. Na pracovisku bol zaznamenaný zvýšený záujem študentov o študijné miesta. Kapacita nestačila pokryť dopyt, preto boli zriadené študijné miesta v čítárni centrálnej knižnice, kam vždy po naplnení kapacity študovne odbornej literatúry pracovníci študentov nasmerujú. Celková návštevnosť oddelenia - 6 034 výrazne prevýšila návštevnosť z roku 2022, a to o 1 401 návštev.

Služby: vzdelávacie a kultúrne podujatia

Podstatnou súčasťou činnosti knižnice je aj organizovanie kultúrno-vzdelávacích podujatí. Prostredníctvom širokého spektra aktivít sa snaží osloviť nielen čitateľov, ale aj verejnosť; aktivovať čitateľské návyky, podnecovať záujem o literatúru a súčasné kultúrno-spoločenské dianie.

Celkovo bolo zorganizovaných **656 podujatí**, čo je o 42 viac ako v roku 2022. Po rokoch 2019, 2020 a 2021, kedy počet konaných podujatí negatívne ovplyvňovala pandémia a po roku 2022, keď sme zaznamenali skokový nárast podujatí, sa ich počet stabilizoval. Na uvedenom výsledku sa najviac podieľali: centrálna knižnica (253), pobočka KVP (88) a pobočka Terasa (76).

Celkovo bolo na akciách prítomných **71 146 účastníkov**, čo je o 46 980 menej ako v minulom období. Pokles účastníkov podujatí súvisí so zredukovaním počtu výstav (o 39 menej oproti roku 2022) z prevádzkových dôvodov: dočasné zatvorenie pobočiek Terasa, Nad jazerom a regionálneho oddelenia kvôli renováciám a sťahovaniu.

Z celkového počtu 656 podujatí, 125 malo charakter informačnej prípravy používateľov. Cieľovou skupinou boli žiaci základných a študenti stredných škôl.

Počty podujatí na jednotlivých pracoviskách v roku 2023

Pracovisko	Počet podujatí	Z toho informačná výchova
Centrálna knižnica	262	49
Hudobné odd.	26	0
Regionálne odd.	19	2
Pobočka KVP	88	37
Pobočka Barca	57	10
Pobočka Terasa	76	5
Pobočka Nad jazerom	16	9
Pobočka Furča	40	8
Pobočka Šaca	72	5
Spolu	656	125

Knižnica pokračovala aj v organizovaní obľúbených literárnych besied z **cyklu 1+1**, ktoré realizuje od roku 2016. Celkovo sa konalo 9 literárnych večerov, ktorých hosťami boli napríklad: novinárky a novinár Veronika Folentová, Vitalia Bella, Lukáš Onderčanin, spisovateľky a spisovatelia Denisa Fulmeková, Michaela Brnková, Ingrid Schusterová, Peter Šloser, etnologička Zora Mintalová Zuberová, bývalý, prezident SR Rudolf Schuster a mnohí ďalší. Súčasťou vybraných podujatí bola aj hudobná produkcia.

Prvý marcový týždeň bol už tradične venovaný **Týždňu slovenských knižníc**. V rámci neho sme slávnostne otvorili zmodernizovanú pobočku Terasa, zorganizovali veľkú burzu kníh a LP platní a zapojili sa do iniciatívy **Je nás počuť**, ktorej súčasťou bolo hlasné čítanie z diel akcentujúcich tému hoaxov a dezinformácií.

V máji sme zrealizovali 2. ročník **veľkého knižného swapu**, ktorý sme tentokrát rozšírili aj o swap rastlín. Podujatie s bohatým kultúrnym programom pre rodiny s deťmi sa konalo v priestoroch komunitnej záhrady na Terasa.

Outdoorový charakter malo aj celodenné podujatie s názvom **Jazero na jednej vlne**. Zaujímavý program pre deti i dospelých ponúkal obľúbené formáty ako swap kníh a rastlín, diskusie na zaujímavé témy, divadielka a tvorivé dielne, koncert, súťaže a tombolu o vecné ceny, a to všetko v atraktívnom prostredí na brehoch košického jazera.

Bohatá bola aj naša prázdninová ponuka aktivít. Zorganizovali sme už tradičnú **Veľkú letnú burzu kníh na Hlavnej**, 2. ročník **Pikniku v parku v Barci** venovaný spisovateľke Jane Austenovej, **Deň spoločenských hier** či **Letný kurz tvorivého písania** s literárnou vedkyňou Martou Součkovou.

V rámci projektu **Vianoce so susedmi** sme širokej verejnosti sme umožnili bližšie spoznať národnosti žijúce a pôsobiace v košickom regióne, ich zvyky a tradície, a to tak majoritou, ako aj medzi nimi navzájom. Séria 4 podujatí každý týždeň počas adventu predstavila jednu z vybraných národností: vietnamskú, španielsku, židovskú a ukrajinskú, v kontexte predvianočného a vianočného času, súvisiacej kultúry a tradícií. Podujatia mali veľkú mediálnu odozvu a zaznamenali mimoriadnu účasť.

Počas roka sme zorganizovali aj viacero podujatí pre deti a mládež: zážitkové čítania, literárne hodiny, dramatizácie známych rozprávok, prezentácie knižných novínok a iné. Zapojili sme sa do celoslovenských projektov ako sú **Prečítané leto, Čítajme si 2023**.

V sledovanom roku sme sa naďalej venovali aj neformálnemu vzdelávaniu. Otvorili sme kurzy letného a zimného semestra Virtuálnej univerzity tretieho veku, zorganizovali sme vzdelávacie cykly: **Záhradkárské vademecum, Mýty o stravovaní**, či kurz na zlepšenie digitálnych zručností seniorov **Bud' smart**. Neformálne vzdelávanie sa v knižnici uskutočňuje aj prostredníctvom záujmových klubov, ktoré pôsobia pri knižnici. Patria k nim: **Čitateľský klub, Literárny klub KOLIK, Rečnícky klub Toastmasters Košice, Fotoklub NOVA, Klub turistov Vikend, Klub turistov Medicína, Klub nádeje v umení**.

V roku 2023 sa v pobočke KVP začal stretávať aj detský čitateľský klub **Klub knihpátračov**, ktorého činnosť odborne vedie a zastrešuje literárna vedkyňa a spisovateľka Lenka Šafranová.

Počas roka sa uskutočnilo aj **viacero besied** so súčasnými slovenskými spisovateľmi, privítali sme napr. **Soňu Bulbeck, Dávida Dziaka, Jána Babaríka** a ďalších.

Naším čitateľom a širokej verejnosti sme priniesli mnoho zaujímavých výstav, odborných prednášok na rôzne témy, koncerty a iných kultúrno-výchovných aktivít. Pri realizácii podujatí sme úzko **spolupracovali** s Českým spolkom v Košiciach, Dejepisným spolkom v Košiciach, Štátnou filharmóniou v Košiciach, Správou mestskej zelene a ďalšími inštitúciami či občianskymi združeniami.

Literárny portál **Knihy na dosah** realizujeme od roku 2017, kedy bol vytvorený a spustený ako e-magazín.

Aj v roku 2023 sme pokračovali v naplňaní cieľov, ktoré sme si stanovili pri formulovaní ideových zámerov projektu – rozšíriť ponuku informačných platforiem venovaných kvalitnej literatúre prostredníctvom atraktívnych a moderných foriem prezentácie. Zamerali sme sa na čitateľskú verejnosť, ktorá nevyhľadáva články písané akademickým štýlom, no má záujem o aktuálne literárne dianie.

Literárny portál je dostupný online cez vlastnú doménu **www.knihynadosah.sk**.

Na portáli uverejňujeme príspevky týkajúce sa diania na slovenskej, ale aj svetovej literárnej scéne, recenzie, rozhovory, knižné tipy a iné články z tejto sféry, ktoré sú zaradené do piatich hlavných rubriek: Na pokračovanie, Po čom siahnuť, Literárna kaviareň, Autori uvádzajú a Ukáž sa!. Portál ponúka priestor na prezentáciu svojich diel etablovaným aj menej známym autorom pôvodnej literárnej tvorby a tiež tvorcom komiksu. Začínajúci autori môžu predstaviť svoje texty v rubrike Ukáž sa!, kde vďaka spolupráci s literárnymi vedcami dostávajú aj kvalifikovanú spätnú väzbu.

Aj v roku 2023 sme nadviazali na osvedčenú spoluprácu s viacerými autormi a prispievateľmi, ktorých mená sú s portálom Knihy na dosah dlhodobejšie spojené: Mária Modrovich (próza na pokračovanie) Martina Buzinkaiová a Jakub Drábik (rubrika Po ruke), Ľubomír Jaško (recenzie), Patrícia Gabrišová (rubrika NEpovinné čítanie), Silvia

Kaščáková (rozhovory) Tomáš Straka (glosy), Iveta Merglová a Michal Souček (komiks). V snahe o čo najrozmanitejší a najširší obsah sme oslovovali aj ďalších autorov, ktorí obohatili portál o nové tvorivé prístupy a pohľady.

Ako mediálny partner prestížnej literárnej súťaže Anasoft litera sme sa venovali aj desiatke finalistov. Nominovaných autorov sme propagovali prostredníctvom ukážok z tvorby, literárnych analýz, rozhovorov aj ich knižných tipov. Na december sme pripravili špeciálne vianočné číslo, ktoré sme venovali téme „pokoľ“. Na tvorbe obsahu tohto špeciálu sa podieľali významné osobnosti literárneho, kultúrneho a vedeckého života, medzi inými aj Magda Vašáryová, Marta Hlušiková, Jana Bodnárová, Valerij Kupka a mnohí ďalší. Oslovení autori vytvorili originálne a texty, ktoré zaujali mnohých čitateľov. Na portáli je takmer 800 príspevkov od viac ako 200 autorov.

Na realizácii portálu sa podieľajú pracovníčky knižnice: Mgr. Alena Zavocka, šéfredaktorka a Mgr. Stanislava Sivčová, PhD., redaktorka. Odbornou garantkou je vysokoškolská pedagogička a literárna vedkyňa Mgr. Mária Klapáková, PhD.

Knihy na dosah vznikli s cieľom propagovať literatúru, knihy a čítanie formou, ktorá by bola dostupná a zrozumiteľná širšej verejnosti, no udržala si vysoký kvalitatívny štandard. Môžeme skonštatovať, že sa nám naše zámery podarilo naplniť. V roku 2023 bolo na portáli uverejnených 114 príspevkov a článkov (v priemere viac ako 9 za mesiac) od 45 autorov. Celková návštevnosť za rok 2023 bola **40 851**.

Výstavy v roku 2023

Názov výstavy	Miesto konania	Charakteristika	Sprievodné podujatia
Spisovatelia v školských laviciach	Centrálna knižnica	Putovná výstava Múzea školstva a pedagogiky	-
Narácie	Centrálna knižnica	Výstava autorských ilustrácií architekta Tomáša Boroša	-
PRIE STORY	Centrálna knižnica	Výstava študentov a študentiek Fakulty umení TUKE z predmetu Interiér	-
Folklór v Košiciach vo fotografii Michala Kristeka	Centrálna knižnica	Výstava v rámci folklórneho festivalu Cassovia Folkfest 2023	-
Najkrajšie knihy Slovenska 2022	Centrálna knižnica	Výstava ocenených kníh vydaných v roku 2022. Hlavným usporiadateľom súťaže je BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti	-
Českobudejovický mapový okruh	Centrálna knižnica	Výstava fotografií z medzinárodnej česko-slovenskej fotografickej súťaže. Výstava realizovaná v rámci Dní českej kultúry	Odborné vyhodnotenie súťaže
Prvé spoločné roky	Centrálna knižnica	Kolekcia dobových fotografií z archívu Českej tlačovej kancelárie. Výstava realizovaná v rámci Dní českej kultúry	Prezentácia knihy Alice Masarykovej Dětství a mládí: Vzpomínky a myšlenky
Emil Zátopek	Centrálna knižnica	Komiksová výstava z knihy o Emilovi Zátopkovi. Výstava realizovaná v rámci Dní českej kultúry.	-
Michal Souček - výstava ilustrácií	Centrálna knižnica	Výstava ilustrácií ku knihe Na labku od mesiaca a portálu knihynadosah.sk	Beseda s autorom a autorkou knihy
Labe - Odra - Dunaj. Rieky troch morí	Centrálna knižnica	Fotografie cestovateľa a prekladateľa Zdeňka Lyčka. Výstava realizovaná v rámci Dní českej kultúry.	Beseda s autorom fotografií
Nova 2023	Centrálna knižnica	Členská výstava Fotoklubu Nova, ktorý pôsobí pri knižnici	-
Umenie v čítárni	Centrálna knižnica - čítareň	Séria výstav realizovaných s Centrom kultúry KSK	-
Cesta môjho zotavenia	Pobočka Terasa	Kreatívna prezentácia 2 o.z.: ZPP Radosť a OZ Pohľad, ktoré reprezentovali Košice v rámci celoslovenskej putovnej výstavy	-
Kolorit slovenského ornamentu	Pobočka Terasa	Výstava ocenených prác zo súťaže	Slávnostné vyhodnotenie súťaže
Krása ženy	Pobočka Terasa	Výstava obrazov Vивиány Popovičovej	-
Slovakia by drawing	Pobočka Terasa	Výstava kresieb zrúcanín stredovekých hradov Slovenska Veroniky Baranovej	-
Tvoríme pre radosť	Pobočka KVP	Z tvorby klientov ZPP Radosť o.z.	-
Ornament dnes	Pobočka KVP	Výstava prác Evy Palkovej, ktorá spája tradičný ornament s dnešným oblečením a odevnými doplnkami	-
Vyšívaná krajina	Pobočka KVP	Výstava vyšívaných a šitých výrobkov Ingrid Pohlovej	-
Diana Juhásová - výber z tvorby	Pobočka Furča	Autorská fotografická výstava	-
Josef Svoboda - Nemohol som si nevšimnúť	Pobočka Furča	Autorská fotografická výstava	-
Eva Martinská- fotografie	Pobočka Furča	Autorská fotografická výstava	-
Natália Saloňová - Moje prvotiny	Pobočka Furča	Autorská fotografická výstava	-
František Papp - výber z tvorby	Pobočka Furča	Autorská fotografická výstava	-

Regionálna činnosť

Bibliografická činnosť

Bibliografické oddelenie plnilo svoje základné úlohy súvisiace so získavaním a analytickým spracovaním prichádzajúcej regionálnej periodickej tlače a s budovaním súbežnej článkovej regionálnej databázy okresov Košice-mesto a Košice-okolie.

Prioritná pozornosť bola venovaná excerpovaniu pravidelne vychádzajúcich periodík: denníka Korzár a týždenníka Košický večer. V roku 2023 došlo k hneď niekoľkým zmenám týkajúcich sa daných periodík. Od 4.9.2023 regionálny denník Korzár vychádza spolu s celoslovenským denníkom SME, pričom vydávanie týždenníka Košický večer bolo ukončené v októbri číslom 41.

Nadalej sa zhromažďovala, spracovávala a uchovávala miestna tlač, ktorú vydávajú jednotlivé mestské časti Košíc (10 titulov), obecné a mestské úrady okresu Košice-okolie (10 titulov). Z národnostnej tlače boli spracované maďarské národnostné periodikum s celoslovenskou pôsobnosťou: mesačník Kassai Figyelő, a časopis vydávaný Českým spolkom v Košiciach: Stříbrný vítr.

Zo série regionálnych zborníkov bol v úplnosti spracovaný regionálny zborník Košické historické zošity, ktorý pravidelne vydáva Dejepisný spolok v Košiciach. Pokračovalo sa v retrospektívnom spracovaní vybraných periodík z knižničného fondu regionálneho oddelenia za roku 1945-1966, ktoré neboli bibliograficky spracované: Východoslovenská pravda (1945 až 1949).

Bibliografické záznamy boli elektronicky spracované v knižnično-informačnom systéme Virtua a zasielané do celoslovenskej databázy Súborného katalógu článkov portálu Slovenská knižnica v rámci projektu KIS3G. Za sledované obdobie bolo spracovaných **1 124 bibliografických záznamov**.

Doplnila sa elektronická verzia zoznamu periodických tlačí o nové čísla regionálnych novín za rok 2023: Zoznam periodík vo fonde regionálnej zbierky po roku 1945, ktorý sa nachádza na webovej stránke knižnice.

Periodiká Korzár, Košický večer, Kassai Figyelő a Sme boli skompletizované a dané do väzby. Tvoria súčasť regionálneho oddelenia a čitateľom sú k dispozícii k prezenčnému štúdiu. Miestna regionálna tlač je uložená a uchovávaná v obaloch na bibliografickom oddelení a tvorí súčasť príručného fondu.

Za účelom informovať verejnosť o aktivitách a prezentácii knižnice sa pravidelne uskutočňoval monitoring médií a ostatných informačných zdrojov. Získané záznamy o článkoch aj s online verziou sa uverejňovali na webe knižnice v rubrike O nás: V médiách. Z nich sa budoval archív článkov o knižnici, ktorý sa za sledované obdobie rozrástol o **94 záznamov**. V rámci dlhodobej archivácie sa z výstrižkov vytvárali elektronické kópie a doplnila sa databáza digitalizovaných článkov o knižnici.

Pokračovalo sa s budovaním **videoarchívu** knižnice, ktorý sa rozšíril o **16 záznamov** televíznych reportáží a **audioarchívu** knižnice, ktorý sa rozšíril o **6 záznamov** rozhlasových relácií.

V rámci vzdelávacej činnosti sa bibliografka knižnice zúčastnila Bibliografických dní 2023 v Martine pre knižnice Východného Slovenska, usporiadaných Slovenskou národnou knižnicou, odborom Národnej bibliografie.

Regionálne a hudobné oddelenie

Knižnično-informačné služby **regionálneho oddelenia** boli v roku 2023 výrazne ovplyvnené **kompletnou rekonštrukciou** interiérových priestorov. Od júla bolo pracovisko zatvorené, a to až do konca roka. Súčasťou týchto prác boli aj presuny celého knižničného fondu a jeho nové usporiadanie a tematické vyčlenenie.

Odborná práca s knižničným fondom pokračovala priebežnou katalogizáciou, revidovaním existujúcich záznamov knižničného fondu v KIS Tritius a opravami fyzicky poškodených dokumentov.

Uskutočnil sa archívny výskum, skenovanie archíválií a zhromažďovanie textových a obrazových podkladov k dejinám knižnice. Bola spracovaná kompletná bibliografia života a diela slovenského historika Ivana Chalupeckého.

Z početných knižných darov, ktoré obohatili knižničný fond vyzdvihneme chýbajúce zväzky košického denníka Korzo, prvé vydanie trojzväzkového beletristického diela o meste Košice v prevratových rokoch 1918-1919 *A síró város* a rukopisnú kroniku školskej knižnice SOŠ Jozefa Szakkayho. Doplnila sa zbierka špeciálnych tlačovín a grafických dokumentov o 319 ks jednotlivín.

Knižničný fond Regionálneho oddelenia poskytol podklady k novým odborným publikáciám, štúdiám a záverečným prácam našich používateľov z oblasti regionálnych dejín. Boli to napr.: PALEŇČÁROVÁ, Radka. *Ženy pred súdom. Hriešne ženy z Abova v 18. storočí* (Ružomberok, 2023); SZE GHY, Gábor. *Abaúj vármegye nemessége az újkorban* (Košice, 2023); SZE GHY-GAYER, Veronika. *Mozaikdarabok Propperné Békefi Hermin életművéből. Irodalmi szemle* (Budapest, 2023); *Történetek Köves Károly Kassai Krónikák című könyvéből. Abaúj-Tornai Krónika 2023/1, 2023/2* (Encs, 2023).

Propagácia oddelenia bola realizovaná formou pravidelných printových a online článkov v týždenníku Večer, v denníku Korzár SME a vo Virtuálnej knižnici na webe knižnice.

Pokračovala spolupráca s Dejepisným spolkom v Košiciach, Slovenskou numizmatickou spoločnosťou, pobočkou Košice a Spoločenskovedným ústavom CSPV SAV, v.v.i., výsledkom ktorej bolo 10 odborných prednášok a dvojdná vedecká konferencia pod názvom Verejní zamestnanci v meniacich sa režimoch na území strednej a východnej Európy, 1900-1950. Uskutočnili sa tri autorské besedy z oblasti archeológie a urbánnej histórie.

Činnosť **hudobného oddelenia** v minulom roku čiastočne ovplyvnila rekonštrukcia regionálneho oddelenia, keďže časť fondu i zariadenia tohto pracoviska boli dočasne umiestnené v študovni oddelenia. V súvislosti s výmenou nábytku v spoločných skladových priestoroch prebehla v letných mesiacoch obsahová revízia fondu kníh a hudobnín, v rámci ktorej boli vyradené duplicitné a poškodené exempláre. V priebehu roka boli na oddelení skatalogizované nové i darované prírastky hudobnín (celkom 308 zv.), priebežne prebiehalo doplňovanie a revízia katalogizačných záznamov staršieho fondu. Knižovníčka obsahovo zabezpečovala doplňovanie fondu kníh a hudobnín, v prípade hudobnín objednávkami nových titulov zo zahraničných vydavateľstiev.

V októbri roku 2023 sa knižovníčka zúčastnila plenárneho zasadnutia Slovenskej národnej skupiny IAML a následne i konferencie Pramene slovenskej hudby. Časť odborného programu konferencie bola venovaná spracovaniu a katalogizácii zvukových dokumentov podľa katalogizačných pravidiel RDA.

V rámci propagácie fondov oddelenia bola pravidelne doplňovaná rubrika Hudobné kalendárium s interaktívnym odkazom na naše zbierky, v priebehu roka sme si pripomenuli výročia 17-tich osobností hudobného umenia.

V oblasti kolektívnych podujatí mali najväčší priestor pravidelné mesačné stretnutia Kruhu priateľov hudby, ktoré po dohode s vedením Štátnej filharmónie Košice prebiehajú od jesene 2022 v priestoroch Hudobného salónika. V roku 2023 sa uskutočnilo celkom 8 stretnutí, venovaných osobnostiam svetovej hudby. Na samostatných recitáloch sa verejnosti predstavili 2 mladí umelci: huslistka T. Šofranková, členka ŠF Košice a koncertný gitarista T. Zavacký. V spolupráci so ZUŠ M. Hemerkovej bol pre hudobných pedagógov a verejnosť pripravený metodický seminár zameraný na hru na priečnu a zobcovú flautu s lektorkou J. Jamborovou, členkou ŠF Košice. V rámci overeného cyklu Už vím, čo budem čítať a poslúchať (Český spolek v Košiciach) sa uskutočnili 2 hudobno-literárne popoludnia: Petr a Marek Ebenovci a Josef Mysliveček.

Z mimohudobných aktivít je už tradičným podujatím Krajské kolo vedomostnej súťaže Čo vieš o vesmíre v spolupráci v Hvezdárňou Michalovce.

V roku 2023 sa na hudobnom oddelení uskutočnilo celkom 26 podujatí s návštevnosťou 830 záujemcov. Knižovníčka sa spolupodieľala aj na ozvučení priestorov centrálnej požičovne a taktiež na realizácii a post produkciu videozáznamov z podujatí knižnice.

Metodická činnosť

Metodická podpora knižniciam v metodickej pôsobnosti bola poskytovaná aj v roku 2023. Knižnica usmerňovala a koordinovala aj bibliograficko-informačnú činnosť vo verejných knižniciach Košického samosprávneho kraja, v spolupráci s Národnou bibliografiou SNK a Knižničným inštitútom SNK v rámci dostupných možností.

Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach v zmysle Zákona o knižniciach a zriaďovacej listiny metodicky usmerňuje okrem regionálnych knižníc aj činnosť knižníc okresu Košice-okolie. Knižnica aktívne sprostredkúva informácie o celoslovenských a regionálnych aktivitách a dianí v rámci knihovníctva.

Metodická pomoc sa poskytovala najmä formou telefonických konzultácií a e-mailom. Knižnice boli informované najmä o možnostiach získania grantov z rôznych dotačných schém, o podujatiach a celoslovenských projektoch, boli tiež vyzvané k spolupráci pri zbere údajov k vyhodnoteniu plnenia vybraných štandardov. Záujem o metodickú konzultáciu zo strany knižníc bol zameraný najmä na získanie mimorozpočtových prostriedkov pre knižnice a poradenstvo pri vyplňaní ročného výkazu o knižnici.

Knižnica sa aktívne zapájala aj do vzdelávacích aktivít, školení, workshopov a metodických porád organizovaných SNK. Zároveň bola súčinná aj pri rôznych formách tematického dotazníkového zisťovania. Aj v roku 2023 sme boli súčasťou projektu Benchmarking knižníc.

V rámci interného pôsobenia sa koordinovala najmä činnosť na zefektívňovanie procesov v rámci knižnice. Zaviedli sme procesy internej participácie, v rámci ktorej majú zamestnanci možnosť vyjadriť sa k rôznym témam formou dotazníka. Pravidelne sme tiež začali zbierať a vyhodnocovať dáta k hodnoteniu podujatí.

V roku 2023 uspela knižnica vo výzve FPU s projektom **Upgradni sa**, ktorý bol zameraný na zvyšovanie knihovníckych kompetencií najmä v oblasti odborných znalostí a tiež tzv. soft skills. Sériu 8 tematických prednášok a workshopov lektorovali pozvaní odborníci na vybranú tému. Knižnica na toto odborné vzdelávanie aktívne pozývala aj knihovníkov a knihovníkov z celého Košického kraja, s dôrazom na regionálne a mestské knižnice.

Cezhraničná a medzinárodná spolupráca

Cezhraničná a medzinárodná spolupráca bola zameraná na aktívne udržiavanie partnerstiev zo zahraničia. Knižnica spolupracuje najmä s českými a maďarskými knižnicami. Vďaka spolupráci s Mestskou knihovnou v Prahe majú čitatelia našej knižnice prístup k bezplatnému sťahovaniu e-kníh z fondu pražskej knižnice prostredníctvom nášho online katalógu.

Vďaka spolupráci s Provozovňou ekonomickej fakulty Českej zemědělskej univerzity v Prahe sme ako prvá knižnica na Slovensku zriadili konzultačné stredisko na realizáciu Virtuálnej univerzity tretieho veku a umožnili seniorom na nej študovať.

Spolupráca pokračovala aj s Knižnicou Maďarskej akadémie vied (MTA Könyvtár és információs központ), ktorá koordinuje národný program elektronických informačných služieb. V rámci neho získala knižnica bezplatný prístup k 9 najvyhľadávanejším maďarským databázam poskytujúcim prístup k e-knihám.

Dlhoročnú spoluprácu máme aj s partnerskou knižnicou Il. Rákóczi Ferenc Könyvtár v Miskolci, ktorú sme prizvali k spolupráci na projekte v rámci Programu Interreg VI-A Maďarsko-Slovensko.

Knižnica bola úspešná v programe Erasmus+ a vďaka získanému grantu sa jej podarilo vyslať

projektovú manažérku na školiacu a kooperačnú aktivitu Optimising Mobility for Adult Learners (Optim-AL1) v Ľubľane. Tá sa vďaka aktivite dozvedela viac o programe Erasmus+, kľúčovej akcii 1 Vzdelávacia mobilita jednotlivcov v sektore vzdelávania dospelých, prínose a príležitostiach mobility, dozvedela sa nové poznatky o systéme vzdelávania dospelých v Slovinsku a v iných krajinách. Knižnica sa prostredníctvom jej účasti mohla inšpirovať dobrou praxou iných organizácií vrátane mestskej knižnice v mieste konania, a najmä využila príležitosť sieťovania s potenciálnymi partnermi.

Knižnica ako inštitúcia pôsobiaca v sektore vzdelávania dospelých bude vďaka tejto aktivite lepšie pripravená na potenciálnu mobilitu dospelých učiacich sa. Výstupom aktivity je nadviazanie kontaktov s možnými partnermi v budúcich projektoch, lepšia informovanosť organizácie o prínose mobilitných projektov, o systéme a inštitúciách iných účastníckych krajín v sektore vzdelávania dospelých a tým pádom aj kvalitnejšia príprava, realizácia a vyhodnocovanie tohto typu projektov v budúcnosti.

Publikačná činnosť

- ONDREJŠÍK, Tomáš. Výstavba mestských barakov zamrzla, ľudia sa do budovania nehrnuli. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 1, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Brutálnu domovníčku prišli vystahovať na súdneho exekútora vytiahla sekeru. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 2, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Dvaja zbojníci napadli uprostred mesta bankára a ukradli mu štvrt milióna korún. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 3, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Zaľúbený bireš zostal bez balíka aj bez lásky. Snúbenica zmizla s jeho nákupom. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 4, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. V parku sa premnožili vrany. Poľovníci sa pustili do ich kynozenia. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 5, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Choromyselných pacientov museli z preplnenej nemocnice presťahovať. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 6, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Zbytočných košických úradníkov prepustili s náležitou humanitou. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 7, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Mesto otvorilo kuchyňu pre chudobných. Na začiatok rozdali 959 lístkov na obedy. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 8, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Košického komunistu odsúdili pre poburovanie. Dostal dva mesiace väzenia a pokutu. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 9, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Otca šiestich malých detí zavraždili na ulici. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 10, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Sociálni demokrati a komunisti hlasovali za zrušenie ľudovej kuchyne. Prednosť dostal bar. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 11, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Pred domom okultistky na Hlavnej stáli davy. Novinári povedala i to, na čo práve myslí. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 12, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. V lesiku opäť tiekla krv. Maďarským pohraničnikom velilo nezrelé chlapčisko. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 13, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Červený križ vyhlásil na Veľkú noc Boží mier. Aby sa všetci ľudia spamätali. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 14, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Jeho prvá pochôdzka bola aj posledná. Mladého strážnika dobodali bajonetmi. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 15, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Na košický trh sa dostali všetky druhy zlého mlieka. Zasiahla mestská rada. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 16, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Majiteľ vychýrenej reštaurácie rozohral ošemetnú hru s bankrotom. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 17, s. 7.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Zanedbané Ľudvíkove kúpele pri Ťahanovciach sa dočkali obnovy. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 18, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Samovraždu inzeroval v liste. Hasiči ho hľadali v Hornáde, on sedel v kaviarni. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 19, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. O slúžku Alžbetu súperili dvaja zamilovaní mládenci. Lúboštný trojuholník ukončila vražda. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 20, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Zobudila sa uprostred noci a zbadala, ako z ich spálne uteká cez okno kmín. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 21, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Košičania sa potešili. V meste sa objavili prvé letné záhradné kiná. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 22, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Pre nedodržanie pracovného času skončilo pätnásť košických pekárov pred súdom. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 24, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Vo vagóne mala byť kyselina uhličitá, no nebola. Pašovaný lieh tajne predávali. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 25, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Býčie zápasy v Košiciach. Mäsiari viedli zvierať po celej Hlavnej ulici. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 27, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Košičania z centra sa sťažovali. Ráno ich budili ohlušujúce výbuchy bômb. Zaujímavosti z domovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 28, s. 7.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Prudéria zmizla. Od Košíc po Hornáde až ku Ťahanovciam vidíš samé nahé telá. Zaujímavosti z domovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 29, s. 6.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Stometrový bazén, pobrežie s pieskom, reštaurácia, park. Košice otvorili nové kúpele. Zaujímavosti z domovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 30, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Hasiči prišli k požiaru s deravou hadicou. Bolo šťastím, že nezhořelo pol mesta. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 31, s. 7.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Mäsiar vyhadzoval šupky z vlaku na nástupište. Skončilo sa to trestným oznámením. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 32, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. V Miškolci vznikla utečenecká kolónia Košičanov, spočiatku žili aj vo vagónoch. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 33, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Daňové úniky, alkohol a karty. Majiteľ košickej kaviarne skončil vo väzení. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 34, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Búrlivé rokovanie mestskej rady. Odmietli podporiť odchod nezamestnaných do Ameriky. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 35, s. 6.

- ONDREJŠÍK, Tomáš. Do polienok dreva vkladali ekrazit. Bombové atentáty mali vyvolať nepokoje. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 36, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Ako vyzerala psychiatrická liečebňa pred sto rokmi? Reportáž z najsmutnejšieho košického domu. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 37, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Prekvapivé výsledky volieb. Zvíťazili krajne pravicové a krajne ľavicové strany. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 38, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Košické divadlo dostal do rúk súkromník a od mesta žiadal mesačne 150-tisíc. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 39, s. 6.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Zatkli legendárneho dvojnásobného vraha. Mal na svedomí hroznú krvavú drámu. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 40, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Nevinného mladíka obvinili z krádeže prsteňa, radšej si siahol na život. Zaujímavosti z dobovej tlače. In Košický večer, 2023, roč. 56, č. 41, s. 6.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Zlodejka neprehradila, kde sú ukradnuté šperky. Policajtom pomohol telepat, zožal veľké uznanie. Čím žili Košice a okolie pred sto rokmi? Dokumentuje to dobová tlač. In Korzár – SME, 19.10.2023, roč. 26, č. 200, s. 8.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Povojnové pomery nahnali do Košíc živly, policajná razia neobišla ani úbohé brlohy. Čím žili Košice a okolie pred sto rokmi? Dokumentuje to dobová tlač. In Korzár – SME, 14.11.2023, roč. 26, č. 217, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Košické kiná si vyrubili vyššie vstupné ako v Prahe a nedodržiavali dĺžku premietania. Obraz života v starých Košiciach je zachytený aj v dobovej tlači. In Korzár – SME, 23.11.2023, roč. 26, č. 223, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. V nádherných bytoch kralujú kňazky lásky a úradník nemá kde hlavu zložiť. Obraz života v storočných Košiciach zachytený v dobovej tlači. In Korzár – SME, 30.11.2023, roč. 26, č. 228, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Kavečianskeho richtára zavraždili cestou na sabinovský jarmok. Zastreli ho v lese. Život v Košiciach pred sto rokmi zachytený v dobovej tlači. In Korzár – SME, 13.12.2023, roč. 26, č. 237, s. 10.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Platy zamestnancov pouličnej dráhy boli zmenšené, no tarifu chceli zvýšiť. Obraz života v storočných Košiciach zachytený v dobovej tlači. In Korzár – SME, 20.12.2023, roč. 26, č. 242, s. 8.
- ONDREJŠÍK, Tomáš. Trafikantka z Urbanovej veže prišla na Štedrý deň o kabelku a 500 korún. Obraz života v storočných Košiciach zachytený v dobovej tlači. In Korzár – SME, 28.12.2023, roč. 26, č. 246, s. 10.
- ZAVOCKA, Alena. Magazín Knihy na dosah presahuje hranice literatúry / The magazine Books within reach goes beyond the boundaries of literature. In Bulletin Slovenskej asociácie knižníc, 2023, roč. 31, č. 3, s. 35-36.

Vyhodnotenie ekonomicko-hospodárskej činnosti

Rozpočtové hospodárenie

Zastupiteľstvo KSK uznesením č. 34/2022 zo dňa 19.12.2022 schválilo rozpočet príspevkovej organizácie na rok 2023 v celkovej výške EUR 955.615,-. V priebehu roka došlo k navýšeniu rozpočtu bežných príjmov v celkovej sume EUR 81.469,-. Navýšenie sa týkalo prostriedkov na opravy a údržbu, na zvýšené výdavky na energie a na úhradu miezd (úhrada odmien a odchodného v zmysle kolektívnej zmluvy), na spolufinancovanie projektov a na nákup kníh.

Okrem toho nám bol schválený kapitálový rozpočet v celkovej sume EUR 245.100,-, z toho prostriedky v sume EUR 242.947,- boli knižnici pridelené na prefinancovanie, spolufinancovanie a úhradu neoprávnených výdavkov projektu Interaktívna a bezpečná knižnica – rozšírenie a modernizácie služieb v rámci projektu IROP. Časť kapitálových prostriedkov (EUR 2153,-) sme použili na rozšírenie existujúceho bezpečnostného kamerového systému.

Ukazovateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť / čerpanie k 31.12.
Bežný transfer	955.615,-	1.037.084,-	1.037.084,-
Kapitálový transfer	0	245.100,-	245.100,-
Spolu	955.615,-	1.282.184,-	1.282.184,-

Prijmy celkom	Výdavky celkom
1.403.678,-	1.404.095,-

Výdavky celkom	Výdavky na prevádzku	Výdavky na činnosť
1.404.095,-	1.325.885,-	78.210,-

Prijmy celkom	Transfer od zriaďovateľa	Granty a transfery	Prijmy z prenájmu	Iné nedaňové príjmy	Zostatok prostriedkov z predch. rokov
1.403.678,-	1.282.184,-	71.316,-	10.984,-	39.194,-	83.140,-

Výdavky celkom	Mzdy, platy a OOV	Odvody	Tovary a služby	Bežné transfery	Kurzové rozdiely
1.404.095,-	550.732,-	198.637,-	639.035,-	15.691,-	-

Rok 2023

Výnosy celkom EUR 1.216.613,-

Náklady celkom EUR 1.221.571,-

Strata EUR 4.958,-

Výnosy Popis výnosov (účet a názov)	Suma v EUR	
	rok 2022	rok 2023
602 - Tržby z predaja služieb	33 998	38 761
z toho: - nájomné	9 440	10 959
- zápisné deti	1 323	1 230
- zápisné dospelí	16 488	17 714
- upomienky	5 741	7 847
- kopírovanie	747	808
- ostatné služby (MVS, rešerš...)	259	203
604 - Tržby z predaja kníh	531	269
641 - Tržby z predaja majetku	0	300
648 - Ostatné výnosy s prev. činnosti	10 166	11 458
z toho: - stratené knihy, burza kníh...	1 005	1 176
- rezervácie, ostatné služby	4 795	5 547

- dobropisy	2 028	2 681
- počítačové kurzy	1 675	2 054
- odpis premlčaných záväzkov	0	0
- poistné plnenie	663	0
653 - Zúčtovanie rezerv	8 000	9 900
657 - Zúčtovanie opravných položiek	0	0
662 - Bankové úroky	0	572
691 - Výnosy z bežných transférov - VÚC	979 041	1 037 084
692 - Výnosy z kapitálových transférov	43 752	44 891
693 - Výnosy z transférov zo ŠR a od iných subj. VS	39 495	61 891
z toho: - kultúrne poukazy	183	0
- z rozpočtu mestských častí	3 700	3 810
- FPU, Fond na podporu kultúry nár. menšín	28 140	41 791
- refundácia z Úradu práce, "Ukrajina"	7 361	15 757
- dotácia MH COVID 19, EE	111	533
694 - Výnosy z kap.transférov zo ŠR	0	0
695 - Výnosy z bežných transférov od ES / ERASMUS+	14 050	636
696 - Výnosy z kapitálových trasférov EU (IROP)	0	7 829
697 - Výnosy z transf. od ost. subjektov mimo VS (SK-NIC, SAK)	0	3 022
Spolu výnosy	1 129 033	1 216 613

Náklady Popis nákladov (účet a názov)	Suma v EUR	
	rok 2022	rok 2023
501 - Spotreba materiálu	91 637	115 785
502 - Spotreba energie	100 620	129 398
504 - Predaj kníh	531	269
511 - Opravy a udržiavanie	23 044	15 291
512 - Cestovné	776	1 674
513 - Náklady na reprezentáciu	173	1 306
518 - Ostatné služby	84 831	93 950
521 - Mzdové náklady	538 293	546 422
524 - Zákonné sociálne poistenie	184 906	190 866
525 - Ostatné sociálne poistenie	7 267	6 992
527 - Zákonné sociálne náklady	38 094	53 287
532 - Daň z nehnuteľnosti	1 852	1 852
538 - Ostatné dane a poplatky	1 311	1 382
545 - Ostatné pokuty, penále...	0	228
548 - Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	478	692
551 - Odpisy DINM a DIHM	43 752	53 211
553 - Tvorba ost. rezerv z prev. činnosti	9 900	8 800
563 - Kurzové straty	16	17
568 - Ostatné finančné náklady	143	149
Spolu náklady	1 127 624	1 221 571

Spotrebované nákupy (účet 501)

V roku 2023 predstavoval nákup kníh a časopisov čiastku EUR 83.946,-, z toho časopisy a denná tlač boli zakúpené v hodnote EUR 10.288,- a knihy v sume EUR 73.658,-. Prostriedky na doplnenie knižničného fondu boli prevažne z rozpočtu KSK (EUR 53.588,-), ale podarilo sa nám získať aj prostriedky v rámci grantov a dotácií:

- z Fondu na podporu umenia - zostatok z r. 2022 v sume EUR 9.349,-, na r. 2023 bola poskytnutá suma EUR 25.000,-, z nej sme vyčerpali len časť EUR 13.752,- a časť EUR 11.248,- bude použitá na nákup kníh v r. 2024,
- z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín: česká literatúra - zostatok z r. 2022 v sume EUR 1259,-, na r. 2023 bola poskytnutá čiastka EUR 1.000; maďarská literatúra - zostatok z r. 2022 v sume EUR 331,-
- z rozpočtov mestských častí: Barca - EUR 400,-, Nad Jazerom - EUR 700,-, Staré mesto - EUR 510,-, Šaca - EUR 1.690,-

Ďalšie náklady súviseli s výmenou interiérového vybavenia EUR 7.933,- (pobočka Terasa, Nad Jazerom), s nákupom výpočtovej techniky EUR 8.269,-.

Ostatné položky predstavujú spotrebu materiálu ako kancelárske a čistiace potreby, spotreba materiálu na údržbu a bežné opravy, na nákup PHM...

Spotreba energií (účet 502)

Predstavuje spotrebu elektrickej energie, tepla a vody. Spotreba energií v r. 2023 bola vyššia o 28,60% oproti spotrebe v r. 2022 vplyvom enormného nárastu cien.

Spotreba energií spolu	
Rok 2021	EUR 77.605,-
Rok 2022	EUR 100.620,-
Rok 2023	EUR 129.398,-

Správa majetku

VKJB poskytuje svoje služby v 9 pobočkách - 7 pobočiek je v podnájme, pracovisko na Hviezdoslavovej je v prenajatej budove od mesta Košice a objekt na Hlavnej 48 je vo vlastníctve KSK.

Objekt na Hlavnej 48 je pamiatková budova s certifikátom bezbariérovej budovy. Časť priestorov bola zrekonštruovaná v roku 2012 v rámci projektu KSK Ostrovy kultúry - Otvorená zóna 4. V roku 2020 boli vymenené okná na 2. poschodí a čiastočne bol zateplený strop budovy. V roku 2021 boli vymenené okná na 1. poschodí, vymalovaná a čiastočne

Opravy a udržiavania (účet 511)

V budove na Hviezdoslavovej ulici bola v dôsledku havarijného stavu opravovaná fasáda, vodovod, kanalizácia, schodisko a posuvné dvere v celkovej sume EUR 3.286,-. V budove na Hlavnej 48 boli vymalované radiátory, okná a vymenené žalúzie (EUR 9.190,-).

Ostatné náklady na opravy a udržiavanie súviseli s bežnou údržbou výpočtovej a kancelárskej techniky, klimatizácie, s údržbou motorového vozidla.

Ostatné služby (účet 518)

Predstavujú náklady spojené s užívaním priestorov (nájomné, upratovanie, deratizácia, poplatky za telefón, internet, revízie elektrozariadení, výťahov, zabezpečenie BOZP a PO), náklady na školenie, na honoráre a zmluvy s autormi, poštovné...

Osobné náklady (účty 521 až 527)

Predstavujú mzdové náklady a zákonné sociálne poistenie. Priemerná mzda jedného zamestnanca bola 1 173,52€. Vekový priemer zamestnancov je 48,38.

V zmysle kolektívnej zmluvy prispieva knižnica poisteným zamestnancom na doplnkové dôchodkové poistenie vo výške 2% alebo 3% z vymeriavacieho základu podľa veku zamestnanca. V r. 2023 predstavoval príspevok na DDP čiastku EUR 6.992,-.

Zákonné sociálne náklady pozostávajú z príspevku na stravu zamestnancov EUR 31.461,- (v r. 2022 EUR 24.950,-, nárast o 26,1%), povinného prídeldu do sociálneho fondu (EUR 5.987,-) a náhrady príjmov pri PN (EUR 3.469,-). Bolo vyplatené odchodné v sume EUR 12.326,-.

Ostatné dane a poplatky a ostatné náklady (účty 532 až 548)

Predstavujú platby dane z nehnuteľnosti, koncesionárske poplatky, poplatky za odpad, členské príspevky a ďalšie poplatky (notárske, za podané projekty...).

zateplená kancelária riaditeľky a bol obnovený zabezpečovací systém s kamerovým systémom. V roku 2022 bola zreštaurovaná vstupná brána.

V roku 2023 nám boli od zriaďovateľa pridelené kapitálové prostriedky v sume EUR 243.379,- na prefinancovanie, spolufinancovanie a úhradu výdavkov projektu Interaktívna a bezpečná knižnica - rozšírenie a modernizácie služieb v rámci projektu IROP. Časť prostriedkov (EUR 134.314,-) bola použitá na rekonštrukciu a modernizáciu priestorov a zbytok (EUR 109.065,-) na zariadenie interiéru, nákup knihoboxu, biblioboxu a germicídnych žiaričov.

Zrealizovala sa modernizácia sociálnych zariadení v budovách na Hlavnej 48 a Hviezdoslavovej 5, modernizácia regionálneho oddelenia a riešenie interiéru a zariadenia Knížnice I. Chalupického.

Opravy a údržba	
Celkový objem financií	Poznámka
15.291,-	-

Najvýznamnejšie opravy a údržby

Názov akcie	Realizované práce	Objem finančných prostriedkov	Zdroj financovania	Poznámka
Hviezdoslavova 5	Oprava fasády, vodovodu, kanalizácie, schodiska	3.286,-	KSK/ vlastné príjmy	Havarijný stav
Hlavná 48	Maľovanie okien, radiátorov, výmena žalúzií	9.190,-	KSK/ vlastné príjmy	V súvislosti s projektom IROP

Investície: rekonštrukcie, novostavby

Názov akcie	Termín realizácie celej investičnej akcie (začiatok – koniec)	Realizované práce v danom roku	Objem finančných prostriedkov	Zdroj financovania	Poznámka
IROP – Interaktívna a bezpečná knižnica – rozšírenie a modernizácia služieb	12/2022 – 11/2023	Modernizácia sociálnych zariadení Modernizácia regionálneho oddelenia, Knížnica I. Chalupického + zariadenie knižnice	86.647,- 47.667,- 109.065,-	KSK	Predložená žiadosť o platbu na MKSR (IROP)

Prehľad o aktuálnych nájomných zmluvách

Prenájom nami spravovaných priestorov

Na základe zmluvy o nájme nebytového priestoru so spoločnosťou Gabriela Sotáková – GAROMI prenájomujeme časť priestorov v objekte Hlavná 48. Spoločnosť GAROMI uhrádza mesačné nájomné a náklady na služby spojené s užívaním priestorov (elektrická energia, voda, teplo, zrážková voda).

Časť priestorov využíva bezodplatne subjekt Košice Región Turizmus na základe zmluvy o výpožičke.

Hradia iba náklady spojené s užívaním priestorov, nakoľko ide o subjekt v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Za účelom zriadenia kancelárie pre zamestnancov EUROPE DIRECT KOŠICE bola daná do užívania KSK časť priestorov na prízemí v budove na Hlavnej 48 – hradia iba náklady spojené s užívaním priestorov.

Objekt – stručná špecifikácia, adresa	Nájomník	Trvanie nájomného vzťahu od - do	Výška získaných prostriedkov z nájmu (vrátane služieb spojených s nájmom) za rok 2023
Hlavná 48 Zmluva o nájme nebytového priestoru č. 1/2015	Gabriela Sotáková - GAROMI	01.05.2015 - neurčito	10.582,-
Hlavná 48 Zmluva o úhrade nákladov č. 21/0017/2021-00049	Košický samosprávny kraj	17.12.2021 - neurčito	1.692,-
Hlavná 48 Zmluva o výpožičke a o spoločnom užívaní nebytových priestorov č. 1/2022 – 060/2022	Košice Región Turizmus	01.03.2022 – neurčito	4.290,-

Nájomné vzťahy, kde je knižnica v podnájme

Objekt – stručná špecifikácia, adresa	Prenajimatel' - vlastník	Trvanie nájomného vzťahu od - do	Výška výdavkov na nájom (vrátane služieb spojených s nájomom) roku 2023
P2 – KVP, Hemerkova 39	OMIDA s.r.o., Košice	01.07.2011 - neurčito	26.879,-
P5 – Barca, Abovská 32	Mestská časť Košice-Barca	-	0,-
P7 – Terasa, Tr. SNP 48/A	Bytový podnik mesta Košice, s.r.o.	01.01.1993 – 31.12.2025	11.259,-
P11 – Jazero, Poludníková 7	Mestská časť Košice-Nad jazerom	01.03.2006 - neurčito	8.264,-
P13 – Furča, OC Torysa, Jaltská 2	PB Capital a.s. Košice	01.02.2016 - neurčito	7.253,-
P14 – Šaca, Kultúrne stredisko Železiarská 7	Mestská časť Košice-Šaca	01.01.1985 - neurčito	3.897,-
Prezidentská knižnica, Hlavná 27	Východoslovenská galéria	01.07.2015 - neurčito	0,

Projektová úspešnosť

Projektová činnosť									
Názov projektu	Cieľ projektu - stručne	Finančný zdroj, program, podprogram	Skutočné náklady projektu					Termín realizácie	Poznámka
			Získaná dotácia	Zdroje z KSK	Vlastné zdroje	Ostatné	Spolu		
1+1	Prezentácia slovenskej literatúry a jej tvorcov	FPU 5.1.3	3 300	385	-	-	3 685	február – december 2023	
Knihy na dosah	Realizácia literárneho e-magazínu	FPU 5.1.3	2 000	300	-	-	2 300	január – december 2023	
Upgradni sa	Zlepšenie vedomostí a zručností knihovníkov a odborných pracovníkov	FPU 5.1.3	2 000	240	-	-	2 240	1.3.2023 – 31.12.2023	
Knižnica v Barci	Modernizácia interiérového vybavenia pobočky	FPU 5.1.2	8 500	2 230	-	-	10 730	1.4.2023 – 31.3.2024	Projekt realizovaný aj v roku 2024
Nová kniha - nový príbeh	Akvizícia knižničného fondu	FPU 5.1.4	25 000	2 850	-	-	27 850	3.7.2023-30.6.2024	Projekt realizovaný aj v roku 2024
Vianoce so susedmi	Séria podujatí so zameraním na multikultúrny dialóg	FPKNM 4.1	5 000	306,47	-	-	5 306,47	1.8.2023 – 31.12.2023	
Z českých prameňov	Akvizícia knižničného fondu	FPKNM 2.1.4	1 000	70	-	-	1 070	2.5.2023-31.12.2023	
Bud' smart	Zlepšenie digitálnych zručností ľudí vo veku 50+	SK-NIC	4 220	-	-	-	4 220	1.3.2023 – 31.12.2023	
Nákup KF a realizácia podujatí	Akvizícia knižničného fondu a realizácia podujatí	MČ Košice-Šaca	1 900	-	-	-	1 900	V priebehu roka 2023	
Doplnenie KF a tvorivé dielne	Akvizícia knižničného fondu a realizácia podujatí	MČ Košice-Barca	900	-	-	-	900	V priebehu roka 2023	
Záhradkárске vademecum	Vzdelávací cyklus	MČ Košice-Západ	200	-	-	50	250	1. polrok 2023	
Nová kniha - nový zážitok	Akvizícia knižničného fondu	MČ Košice-Nad jazerom	700	-	-	-	700	1. polrok 2023	
Detský svet - čítanie hrou	Akvizícia knižničného fondu	MČ Košice-Staré mesto	510	-	-	-	510	1. polrok 2023	
Knihy na dosah	Realizácia literárneho e-magazínu	SAK	200	-	-	-	200	V priebehu roka 2023	

Personálna oblasť a rozvoj ľudských zdrojov

Pracovná pozícia – názov (v súlade s organizačnou štruktúrou)	Úväzok v %	Počet ľudí – fyzický stav	Obsadená v roku 2023 (áno/nie)	Poznámka
Riaditeľka	100	1	áno	-
Vedúca útvaru knižničných fondov a služieb	100	1	áno	-
Vedúca útvaru reg. koor. a proj. činnosti, krajský metodik	100	1	áno	-
Vedúca útvaru ekon.-tech.	100	1	áno	-
Účtovník, správca majetku	100	1	áno	-
Vedúca oddelenia, sprac. kniž. fondov, ochr. a revízie KF	100	1	áno	-
Vedúca oddelenia – projektový manažér	100	1	áno	-
Knihovník	100	27	áno	-
Manažér	100	3	áno	-
Údržbár	100	1	áno	-
Skladník, upratovač	100	1	áno	-
Upratovačka	Spolu tvoria 7 222%		áno	VPP- 7 zamestnancov

Pohyb zamestnancov

Počet zamestnancov k 1.1. (prepočítaný stav)	41,6
Počet zamestnancov k 31.12. (prepočítaný stav)	41,2
Počet novoprijatých	8
Počet tých, čo odišli	8

Spolupráca s ÚPSVaR

Chránené pracovisko	Poskytnutý príspevok na činnosť chráneného pracoviska	Knihovník – animátor, detská časť beletrie v centrálnej knižnici	4 276€
---------------------	---	--	--------

Občianske združenia pracujúce pri organizácii (na podporu činnosti)

Pri knižnici pracuje občianske združenie Priatelia knižnice Jána Bocatia, zaregistrované na MVSR bolo v marci 2015. O.z. je registrované v Zozname prijímateľov 2% z dane. Jeho hlavnou úlohou je podpora aktivít knižnice.

V roku 2023 o.z. spolufinancovalo projekt Záhradkárске vademecum a finančne prispelo na nákup knižničného fondu.

V rámci projektovej činnosti, o.z. podalo 2 projekty, ktoré boli úspešné a získali externé financovanie. Išlo o realizáciu projektov v rámci participatívnych rozpočtov mestských častí.

Vďaka získaným financiám z MČ Košice-Sídliisko KVP sa realizoval jedinečný projekt Knižnica vecí, v pobočke KVP. Knižnica tak sprístupnila novú službu, požičiavanie predmetov občasnej potreby.

Vďaka financiám z MČ Košice-Nad jazerom sa realizoval projekt Jazero na jednej vlne. Išlo o celodenné multižánrové podujatie, ktoré bolo rozdelené na doobednú a poobednú časť. Doobedný program bol venovaný deťom a školám, poobede sme priniesli program pre širokú verejnosť. Cieľom projektu bolo priblížiť témy ekológie a udržateľnosti.

Marketing a propagácia

Knižnica propagovala svoje služby, aktivity a podujatia prostredníctvom všetkých dostupných informačných kanálov. Každá zverejnená informácia týkajúca sa aktuálnej činnosti, plánovaných podujatí, resp. ostatných oznamov knižnice sa objavila na webe, Facebooku a Instagrame knižnice.

Od januára do decembra 2023 navštívilo stránku www.vkjb.sk 47 721 používateľov. Celkový počet kliknutí na stránku bol 234 402. Jeden návštevník sa na stránke zdržal v priemere 1,37 minúty.

Pokračovali sme v už osvedčenej marketingovej a propagačnej stratégii, kde sme sa ešte výraznejšie zamerali na aktivitu na sociálnych sieťach. Prostredníctvom nich sme okrem podujatí, propagovali aj knižné tituly v našom fonde (*Knihovníci odporúčajú*, *Novinky v našom fonde*), pripomínali si významné udalosti (*Listujeme v dobovej tlači*) výročia osobností (*Osobnosti Košíc*, *Hudobné kalendárium*), organizovali charitatívne zbierky (*Ponožkový október*, *Medzinárodný deň darovania kníhy*) a súťaže.

Pri tvorbe obsahu sociálnych sietí sme zaviedli formát krátkych videí tzv. reels a pri fotodokumentácii väčších podujatí sme začali využívať služby profesionálneho fotografa, čo výrazne zatraktívnilo vizuálnu stránku zverejnených príspevkov. Celkovo sme na Facebooku a Instagrame zverejnili 1 483 príspevkov (466 postov a 1 017 príbehov), čo je o 415 viac oproti minulému roku.

Pozvánky na podujatia v elektronickej podobe sme aj naďalej distribuovali prostredníctvom emailov čitateľom knižnice. Ku každej aktivite boli vytvorené pozvánky, plagáty, ku kľúčovým podujatiam aj tlačové správy. Informácie k podujatiam boli uverejnené na webe, na Facebooku, celoslovenskom knižničnom portáli Infolib a weboch: Terraincognita, kamdomesta, kosiceonline, dotvorsa a iné. Plagáty v tlačenej forme sme umiestňovali v knižkupectvách, školách a partnerských inštitúciách.

O aktivitách knižnice sme informovali aj médiá prostredníctvom tlačových správ cez Slovenský syndikát novinárov. Správy o plánovaných podujatiach, reportáže z aktuálne realizovaných alebo už uskutočnených podujatí boli zverejňované v tlačенých periodikách, webových stránkach, rozhlas a televízii. Jednotlivé aktivity boli propagované aj prostredníctvom regionálnych a knižníckych periodík s celoslovenskou pôsobnosťou.

V sledovanom roku bol celkový počet mediálnych výstupov 1 599 čo je o 435 viac ako v roku 2022. Na tomto náraste sa najviac podieľali propagačné aktivity na sociálnych sieťach.

Služby sme promovali aj prostredníctvom novo zavedeného bonusu, ktorý sme poskytli mestským častiam - darčekový poukaz pri príležitosti víťania novorodencov (MČ Sídliisko KVP, Západ, Dargovských hrdinov, Staré mesto, Nad jazerom).

Najvýznamnejšie propagačné aktivity

Tlačené výstupy	94	Veľkú časť tlačенých výstupov (40) tvorili články propagujúce fond regionálneho oddelenia. Boli publikované v týždenníku <i>Košický večer</i> pod názvom <i>Starodávne zvesti z košických novín</i> . Z archívu Verejnej knižnice Jána Bocatia. Pozornosť médií si získal napr. <i>Týždeň slovenských knižníc</i> , <i>Veľký knižný swap</i> , otvorenie modernizovanej pobočky na Terasa a otvorenie Knižnice vecí a podujatia a aktivity knižnice všeobecne.
Sociálne médiá	1 483	Knižnica propagovala svoje aktivity veľmi intenzívne aj na sociálnych sieťach. Na Facebookovej stránke knižnice a na Instagramovom účte sa na dennej báze objavovali aktuálne informácie o plánovaných podujatiach, pozvánky, súťaže, fotografie a krátke správy z už uskutočnených akcií. Vlastnú Facebookovú stránku má aj portál <i>Knihy na dosah</i> , kde sú uverejňované informácie o každom novo publikovanom príspevku.
Výnimočné výstupy v rozhlas, TV	22	Rozhlas a televízia sústredili svoj záujem predovšetkým na výstavnú činnosť knižnice. Ich pozornosti neunikol <i>Piknik v parku</i> či <i>Swap kníh a rastlín</i> . Priniesli tiež reportáže a rozhovory o činnosti knižnice všeobecne.
Iné		Vítanie novorodencov, Šťastné hodinky, tematické týždne alebo dni s rôznymi bonusmi

Priority rozvoja organizácie na nasledujúci rok

Plánované kľúčové ťažiskové aktivity na rok 2024	Komentár
Jubilejná výstava/expozíciak 100. výročiu VKJB	Výstava poňatá ako 3D objekt s interaktívnymi prvkami, zamýšľané vytvorenie virtuálnej prehliadky
Modernizácia pobočky v MČ Košice-Barca	Financované cez projekt zo zdrojov FPU
Otvorenie špecializovanej knižnice Ivana Chalupeckého	Knižnica bude súčasťou regionálneho oddelenia, obsahuje vzácne historické knihy a dokumenty
Plánované kľúčové ťažiskové aktivity na rok 2024 - iné	Komentár
Deň s knižnicou	Celoknižničné podujatie jubilujúcej VKJB pre širokú verejnosť, zapojenie všetkých pracovísk, plánované na jún 2024
Slávnostný galavečer pri príležitosti jubilea VKJB, predstavenie publikácie o jej histórii	Miesto konania v historickej radnici na Hlavnej ul., predošlom sídle VKJB

Názov: **Výročná správa o činnosti a hospodárení 2023**
Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach

Spracoval: Ing. Ľubica Humeníková, Mgr. Erika Palágyiová, ThLic. Tatiana
Baltovičová, PhD., Mgr. Eva Vašková, Mgr. Alena Zavocka

Zostavovateľ a grafik: Mgr. Erika Palágyiová

Zodpovedná redaktorka: Ing. Soňa Jakešová

Vydala: Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach
kultúrna organizácia Košického samosprávneho kraja

Rok vydania: 2024

Za obsah zodpovedajú vedúci a odborní pracovníci jednotlivých útvarov a oddelení.
Text neprešiel odbornou jazykovou úpravou